CONSILIUL SUPERIOR AL PROCURORILOR

Republica Moldova, municipiul Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73
website: www.csp.md tel: (+373) 022-828-501 e-mail: aparat@csp.md

13 octombrie 2026 nr.5/1-01d/26-2351

Domnului Vladislav COJUHARI
Ministru al Justiției

Ref.: transmiterea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură și a notei de fundamentare

Stimate domnule Ministru,

Vă transmitem, spre examinare, proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură, elaborat de Consiliul Superior al Procurorilor cu sprijinul echipei Băncii Mondiale[1], însoțit de nota de fundamentare.

Proiectul urmărește consolidarea independenței procurorilor și a autoadministrării sistemului Procuraturii, prin perfecționarea reglementărilor privind cariera procurorilor, răspunderea disciplinară și funcționarea Consiliului și a organelor din subordinea acestuia.

În acest context, solicităm sprijinul Ministerului Justiției pentru promovarea proiectului în cadrul procedurilor de legiferare.

Anexe (în format electronic):
1. Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură;
2. Nota de fundamentare la proiectul de lege.

Cu respect,

Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor **Dumitru OBADĂ**

[1] ***echipa Băncii Mondiale din cadrul proiectului „Moldova: Sprijin pentru combaterea corupției, integritate și recuperarea bunurilor”***

Proiect

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE
pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69–77, art. 113), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. **La articolul 20:**
alineatul (3) va avea următorul cuprins:
„(3) Persoana care nu a absolvit cursurile de formare inițială a procurorilor din cadrul Institutului Național al Justiției poate candida la funcția de procuror dacă are o vechime de cel puțin 3 ani în funcțiile de procuror sau judecător în instanțele judecătorești naționale sau internaționale, de ofițer de urmărire penală, de avocat, de Avocat al Poporului, de consultant al procurorului, de asistent judiciar în instanța de judecată, sau în funcția de profesor titular de drept în instituțiile de învățământ superior acreditate sau dacă deține gradul științific de doctor ori de doctor habilitat în domeniul dreptului.”;
alineatul (3^1) se abrogă.

2. **La articolul 22:**
la alineatul (2):
la litera d), textul „, cu excepția cazului în care persoana candidează la funcția de procuror în condițiile art. 20 alin. (3^1)” se exclude;
alineatul (4) va avea următorul cuprins:
„(4) Procurorul în funcție care dorește un transfer poate fi înscris în Registru dacă, în ultimii 5 ani până la depunerea cererii de înscriere în Registru, a fost supus evaluării performanțelor. Procurorul care dorește o promovare poate fi înscris în Registru dacă, în ultimii 2 ani până la depunerea cererii de înscriere în Registru, a fost supus evaluării performanțelor.”.

3. **La articolul 23:**
la alineatul (2):
la litera d), după cuvintele „în funcția de procuror” se completează cu cuvintele „, după caz”;
la litera e), cuvintele „respectarea regulilor de etică profesională” se substituie cu cuvintele „integritatea etică”;
alineatul (4^1) se abrogă.

4. **La articolul 24,** alineatul (6), cuvintele „La ședința următoare,” se exclud.

5. Articolul 25¹ va avea următorul cuprins:

„**Articolul 25¹.** Numirea în funcția de procuror-șef
al procuraturii specializate

(1) Pentru funcția de procuror-șef al procuraturii specializate poate candida persoana care întrunește următoarele condiții:

a) are o experiență profesională de cel puțin 10 ani în domeniul dreptului, obținută în jurisdicția Republicii Moldova sau jurisdicții străine, inclusiv în organizații internaționale, dintre care cel puțin 4 ani în funcția de judecător, procuror, avocat sau ofițer de urmărire penală;

b) îndeplinește condițiile prevăzute la art. 20 alin. (1) lit. a)–d), g) și h);

c) are competență managerială corespunzătoare funcției;

d) are competență profesională corespunzătoare funcției;

e) în ultimii 3 ani până la anunțarea concursului nu a fost membru și/sau nu a desfășurat activități cu caracter politic în cadrul unui partid politic sau al unei organizații social-politice;

f) în ultimele 6 luni nu a deținut calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor;

g) are reputație ireproșabilă și în privința sa nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, a actelor conexe acestora sau a faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017.

(2) Candidatul la funcția de procuror-șef al procuraturii specializate este selectat prin concurs public organizat de Consiliul Superior al Procurorilor, care cuprinde următoarele etape:

a) preselecția candidaților;

b) selecția candidatului din rândul candidaților admiși la concurs.

(3) Modul de organizare și desfășurare a fiecărei etape a concursului se stabilește prin regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor.

(4) Concursul pentru funcția de procuror-șef al procuraturii specializate se inițiază de către Consiliul Superior al Procurorilor în termen de cel mult 15 zile din momentul intervenirii vacanței funcției. Concursul se desfășoară potrivit unor criterii obiective, bazate pe merit, ținându-se cont de integritatea, profesionalismul și capacitățile manageriale ale candidaților.

(5) Informația privind inițierea concursului și a preselecției se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor cu cel puțin 15 zile înainte de data-limită de depunere a dosarelor.

(6) Dosarul de participare la concurs, care cuprinde actele indicate la art. 22 alin. (2) lit. a)–c) și f)–h), scrisoarea de motivare și conceptul de management și dezvoltare instituțională, se depune la Consiliul Superior al Procurorilor pe suport de hârtie sau în format electronic și se înregistrează în modul stabilit. Dosarele incomplete sau depuse după expirarea termenului-limită nu se examinează.

(7) La etapa preselecției, Consiliul Superior al Procurorilor verifică întrunirea de către candidați a condițiilor prevăzute la alin. (1) lit. a), b), e) și f). Candidații care nu întrunesc aceste condiții se exclud din concurs prin hotărâre motivată.

(8) La etapa selecției, Consiliul Superior al Procurorilor intervievează candidații admiși la concurs și decide asupra întrunirii de către aceștia a condițiilor prevăzute la alin. (1) lit. c), d) și g). Intervievarea are loc în ședință publică. Candidații care nu întrunesc aceste condiții se exclud din concurs.

(9) Candidații sunt evaluați de către fiecare membru al Consiliului Superior al Procurorilor în baza criteriilor aprobate de Consiliu, inclusiv în funcție de conceptul de management și dezvoltare instituțională prezentat, de experiența și abilitățile profesionale și manageriale ale candidatului, cu argumentarea punctajului acordat. Punctajul final reprezintă media punctajelor acordate de toți membrii Consiliului Superior al Procurorilor și se publică pe pagina web oficială a Consiliului după încheierea concursului. Candidatul care a acumulat cel mai mare punctaj este propus Procurorului General pentru a fi numit în funcția de procuror-șef al procuraturii specializate.

(10) În cazul în care niciun candidat nu este admis la concurs ori nu este selectat, Consiliul Superior al Procurorilor dispune, în termen de 10 zile, organizarea unui concurs repetat, care se desfășoară în condițiile alin. (1)–(9).

(11) Procurorul General poate respinge, o singură dată, candidatura propusă de către Consiliul Superior al Procurorilor pentru funcția de procuror-șef al procuraturii specializate în cazul depistării unor probe incontestabile de incompatibilitate a candidatului cu funcția respectivă, de încălcare de către candidat a legislației sau de încălcare a procedurilor legale de selecție a acestuia. Refuzul de numire trebuie să fie motivat și se face în termen de 10 zile lucrătoare de la data recepționării propunerii.

(12) În cazul în care candidatura este respinsă de Procurorul General în condițiile alin. (11), obiecțiile acestuia, însoțite de materialul probator, se examinează în ședința Consiliului Superior al Procurorilor, cu participarea Procurorului General și a candidatului respins, în termen de 10 zile de la data recepționării refuzului motivat. Consiliul Superior al Procurorilor are dreptul să respingă total sau parțial obiecțiile, să modifice sau să revoce hotărârea și să adopte o nouă hotărâre ori să reia procedura de selecție.

(13) În cazul propunerii repetate a aceluiași candidat, Procurorul General emite, în termen de 5 zile lucrătoare, ordinul privind numirea candidatului în funcția de procuror-șef al procuraturii specializate.

(14) Procurorul-șef al procuraturii specializate este numit în funcție pentru un mandat de 5 ani, fără dreptul de a fi numit din nou în această funcție.”.

6. La articolul 27[1] alineatul (4), în final se completează cu textul „**,** iar în cazul suspendării din funcție a titularului – până la revenirea acestuia în funcție”.

7. La articolul 29:

la alineatul (4), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) punctajul pentru fiecare dintre calificativele indicate la alin. (3) și pentru criteriile indicate la art. 29[1] alin. (2) și la art. 30 alin. (4);”;

la alineatul (4) litera d), textul „art. 29[1] alin. (3)” se substituie cu textul „art. 29[1] alin. (2)”;

articolul se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Pe durata suspendării din funcție a procurorului, evaluarea performanțelor acestuia se suspendă, iar termenele prevăzute la art. 29[1] alin. (1) și la art. 31 alin. (3) se prelungesc corespunzător.”.

8. La articolul 30:

la alineatul (1), litera e) se abrogă;

la alineatul (2), litera d) se abrogă;

la alineatul (3), textul „art. 29[1] alin. (3) și (4)” se substituie cu textul „art. 29[1] alin. (2) și (3)”;

la alineatul (4), textul „În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. d) și e)” se substituie cu textul „În cazul prevăzut la alin. (1) lit. d)”;

articolul se completează cu alineatul (4[1]) cu următorul cuprins:

„(4[1]) Prin derogare de la alin. (4), procurorii care nu au exercitat anterior funcția de procuror-șef sau de adjunct al procurorului-șef se evaluează în baza criteriilor prevăzute la art. 29[1] alin. (2).”.

9. La articolul 31[1] alineatul (5[2]), textul „art. 29 alin. (3)” se substituie cu textul „art. 29 alin. (4)”.

10.La articolul 34, alineatul (4), teza a doua, cuvântul „sesizează” se substituie cu cuvintele „poate sesiza”.

11.La articolul 39:

la alineatul (1), după cuvintele „din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor” se completează cu textul „sau, după caz, prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor adoptată în condițiile art. 86 alin. (3) lit. b)”;

la alineatul (4), textul „hotărârea privind cauza disciplinară a rămas irevocabilă” se substituie cu textul „hotărârea de sancționare a devenit executorie”;

la alineatul (5), teza a doua, textul „în baza hotărârii de sancționare, prin ordinul Procurorului General” se substituie cu textul „în baza hotărârii de sancționare devenite executorii, prin ordinul Procurorului General, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor”;

la alineatul (6), teza a doua, textul „pe baza hotărârii de sancționare se face prin ordinul Procurorului General” se substituie cu textul „în baza hotărârii de sancționare devenite executorii se face prin ordinul Procurorului General, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor”;

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Aplicarea sancțiunii disciplinare de eliberare din funcția de procuror atrage suspendarea de drept din funcție a procurorului, în condițiile art. 55 alin. (2[1]) și (4[1]).”;

articolul se completează cu alineatele (8) și (9) cu următorul cuprins:

„(8) Hotărârea prin care se aplică sancțiunile disciplinare prevăzute la alin. (1) lit. a)–c) devine executorie la data pronunțării. Contestarea acesteia nu suspendă executarea.

(9) Hotărârea prin care se aplică sancțiunile disciplinare prevăzute la alin. (1) lit. d) și e) devine executorie la data expirării termenului de contestare prevăzut la art. 85 alin. (3), iar în cazul contestării – la data pronunțării hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor. Contestarea în condițiile art. 79 nu suspendă executarea.”.

12.La articolul 40:

la alineatul (6), textul „Până la emiterea hotărârii pe cauza disciplinară menționată la alin. (5)” se substituie cu textul „Până la expirarea termenului de

contestare a hotărârii pe cauza disciplinară menționată la alin. (5) sau, în cazul contestării, până la pronunțarea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor”.

13. La articolul 41:

la alineatul (3), textul „de la data aplicării” se substituie cu textul „de la data la care hotărârea de sancționare a devenit executorie”;

la alineatul (5), textul „de la data aplicării sancțiunii disciplinare” se substituie cu textul „de la data la care hotărârea de sancționare a devenit executorie”.

14. Articolul 42 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 42. Examinarea sesizării și procedura disciplinară**

(1) Sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară este supusă înregistrării, repartizării și verificării prealabile.

(2) Procedura disciplinară se pornește prin decizia inspectorului adoptată în condițiile art. 46 alin. (1) și include următoarele etape:

a) verificarea în fond a sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară de către Inspecția procurorilor;

b) examinarea cauzei disciplinare de către Colegiul de disciplină și etică;

c) adoptarea hotărârii pe cauza disciplinară.”.

15. La articolul 43:

alineatul (1) se completează cu literele b^1) și c^2) cu următorul cuprins:

„b^1) membrii Colegiului de disciplină și etică;”;

„c^2) procurorii-șefi ai procuraturilor specializate;”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Dacă mai multe sesizări privesc aceeași faptă și același procuror, acestea se conexează. Sesizările care privesc fapte diferite ale aceluiași procuror, precum și cele care privesc fapte ale mai multor procurori pot fi conexate dacă faptele invocate derivă din aceleași circumstanțe de fapt și examinarea lor concomitentă contribuie la clarificarea completă a circumstanțelor relevante. Sesizările conexate se examinează de inspectorul căruia i-a fost repartizată prima dintre acestea.”;

16. Articolul 44 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 44.** Înregistrarea, repartizarea și verificarea prealabilă a sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

(1) Sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară se depune în scris, la aparatul Consiliului Superior al Procurorilor, se înregistrează și se transmite la Inspecția procurorilor în cel mult 3 zile lucrătoare de la recepționare. Procedura de depunere, precum și cerințele de formă și de conținut ale sesizării se reglementează prin regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor.

(2) Sesizarea se repartizează de către inspectorul-șef, în mod aleatoriu, cu respectarea principiului imparțialității.

(3) Verificarea prealabilă a sesizării se efectuează în termen de cel mult 15 zile de la data repartizării acesteia inspectorului. În cadrul verificării prealabile,

inspectorul verifică respectarea cerințelor de formă și de conținut și incidența temeiurilor de inadmisibilitate prevăzute la alin. (5).

(4) Sesizarea care nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut se restituie autorului printr-o decizie nesusceptibilă de contestare, cu indicarea deficiențelor constatate și a dreptului de a depune o nouă sesizare.

(5) Se declară inadmisibile, prin decizie a inspectorului:

a) sesizările în care faptele invocate nu pot constitui una dintre abaterile disciplinare prevăzute la art. 38;

b) sesizările repetate privind aceleași fapte și același procuror, dacă nu sunt invocate fapte, circumstanțe sau probe noi față de cele examinate anterior;

c) sesizările privind pretinse abateri pentru care a expirat termenul de prescripție prevăzut la art. 40 alin. (1) sau (2);

d) sesizările anonime;

e) sesizările ce conțin un limbaj necenzurat sau ofensator, amenințări la securitatea națională, la ordinea publică, la viața și sănătatea persoanei oficiale ori a altor persoane, precum și a membrilor familiilor acestora.

(6) Sesizarea Ministerului Justiției, depusă în conformitate cu art. 43 alin. (1) lit. e), nu poate fi declarată inadmisibilă pe motivul expirării termenului de prescripție prevăzut la art. 40 alin. (2).

(7) Procedura disciplinară este autonomă față de procedura penală, iar pornirea sau desfășurarea unui proces penal cu privire la faptele invocate în sesizarea disciplinară nu împiedică verificarea prealabilă, pornirea, desfășurarea sau finalizarea procedurii disciplinare.

(8) Decizia inspectorului adoptată în temeiul alin. (5) poate fi contestată de autorul sesizării la Colegiul de disciplină și etică în termen de 10 zile lucrătoare de la data la care decizia i-a fost comunicată.

(9) Contestația depusă potrivit alin. (8) se examinează de Colegiul de disciplină și etică în procedură scrisă, fără citarea părților, în baza materialelor verificării prealabile a sesizării, puse la dispoziție de Inspecția procurorilor. Părțile sunt informate despre examinarea în procedură scrisă și li se acordă un termen pentru depunerea pozițiilor scrise și a materialelor relevante pentru soluționarea contestației. Colegiul de disciplină și etică dispune examinarea contestației cu citarea părților dacă apreciază că audierea acestora este necesară pentru soluționarea contestației.

(10) În urma examinării contestației, Colegiul de disciplină și etică adoptă una dintre următoarele soluții:

a) respinge contestația și menține decizia contestată;

b) admite contestația, anulează decizia și restituie materialele Inspecției procurorilor pentru continuarea verificării prealabile.

(11) Hotărârea adoptată potrivit alin. (10) este definitivă și nu se supune niciunei căi de atac.”.

17. Articolul 45 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 45.** Drepturile și obligațiile inspectorului
în procesul de verificare a sesizării

(1) În procesul de verificare a sesizării, inspectorul are dreptul:

a) să obțină copii de pe documentele relevante, inclusiv din dosarele la examinarea cărora se afirmă că au fost comise faptele descrise în sesizare;

b) să solicite alte informații necesare de la conducătorul procurorului vizat în sesizare, precum și de la alte autorități publice, persoane juridice private și persoane fizice;

c) să solicite, în caz de necesitate, de la persoana care a depus sesizarea explicații verbale și scrise, precum și alte informații suplimentare legate de faptele invocate în sesizare;

d) să întreprindă alte măsuri necesare pentru verificarea sesizării.

(2) În procesul verificării în fond a sesizării, inspectorul este obligat:

a) să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de autorul sesizării și a stabili existența sau inexistența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare;

b) să solicite opinia scrisă a procurorului vizat în sesizare cu privire la circumstanțele invocate;

c) să întocmească dosarul cauzei disciplinare, care include sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară și toate materialele obținute în urma verificării.”.

18. Articolul 46 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 46.** Pornirea procedurii disciplinare și verificarea în fond a sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

(1) Dacă, în urma verificării prealabile, sesizarea este admisibilă și din cuprinsul acesteia rezultă fapte ce pot constitui abatere disciplinară, inspectorul, prin decizie, dispune pornirea procedurii disciplinare. Decizia se comunică procurorului vizat și autorului sesizării.

(2) Decizia de pornire a procedurii disciplinare poate fi contestată concomitent cu fondul procedurii disciplinare.

(3) În cadrul verificării în fond a sesizării se stabilesc faptele imputate procurorului, consecințele acestora, circumstanțele în care au fost comise, precum și existența sau inexistența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare.”.

19. Articolul 47 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 47.** Termenele de verificare în fond a sesizării cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară

(1) Verificarea în fond a sesizării se efectuează în termen de până la 40 de zile de la data adoptării deciziei de pornire a procedurii disciplinare.

(2) Inspectorul poate dispune prelungirea termenului de efectuare a verificării în fond cu cel mult 15 zile dacă există motive întemeiate care justifică prelungirea termenului, informând despre aceasta procurorul vizat și autorul sesizării.

20. La articolul 48:

în titlu, cuvintele „împotriva căruia a fost depusă sesizarea la etapa verificării” se substituie cu cuvintele „în cadrul verificării în fond a sesizării”;

la alineatul (1), cuvintele „împotriva căruia a fost depusă o sesizare, la etapa verificării acesteia” se substituie cu cuvintele „vizat în sesizare, în cadrul verificării în fond”;

alineatul (1), după litera e), se completează cu literele f)–i) cu următorul cuprins:

„f) să depună cerere de recuzare a inspectorului căruia i-a fost repartizată sesizarea, dacă există circumstanțe care trezesc îndoieli privind imparțialitatea acestuia;

g) să adreseze inspectorului cereri privind administrarea probelor;

h) să ia cunoștință, după finalizarea verificării în fond a sesizării, de materialele dosarului cauzei disciplinare și, la cerere, să obțină copii de pe acestea;

i) să prezinte în scris, după exercitarea dreptului prevăzut la lit. h), punctul de vedere cu privire la rezultatele verificării în fond.”;

la alineatul (2), cuvintele „împotriva căruia a fost depusă o sesizare, la etapa verificării acesteia” se substituie cu cuvintele „vizat în sesizare, în cadrul verificării în fond”;

la alineatul (2), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) să nu contacteze, personal sau prin reprezentant, autorul sesizării în legătură cu obiectul acesteia decât în prezența inspectorului.”.

21. La articolul 49:

în titlu și la alineatele (1) și (3), înaintea cuvântului „sesizării” se completează cu cuvintele „în fond a”;

la alineatul (3), textul „, la propunerea Colegiului de disciplină și etică” se exclude.

22. La articolul 50:

la alineatul (4), după cuvântul „verificarea” se completează cu cuvintele „în fond a”;

la alineatul (6), cuvântul „decizia” se substituie cu cuvântul „hotărârea”.

23. La articolul 51:

la alineatul (1):

la literele b) și c), cuvântul „sistarea” se substituie cu cuvântul „încetarea”;

alineatul (2) se abrogă;

alineatul (3) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Opinia separată se anunță concomitent cu pronunțarea hotărârii.”;

la alineatul (4), textul „și de membrii Colegiului de disciplină și etică care au participat la examinarea cauzei” se exclude;

alineatul (5) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Hotărârea prin care s-a aplicat sancțiunea disciplinară de eliberare din funcția de procuror se transmite Procurorului General, spre informare, cel târziu în ziua imediat următoare datei pronunțării.”;

la alineatul (7), teza a doua, textul „după expirarea termenului de contestare a hotărârii” se substituie cu textul „după data la care hotărârea de sancționare a devenit executorie”.

24.La articolul 52^1:

la alineatul (3), textul „art. 44 alin. (1) și (3)” se substituie cu textul „art. 44 alin. (1) și (5)”;

la alineatul (5), textul „art. 46, 47 și 48” se substituie cu textul „art. 45–48”;

la alineatul (6), înaintea cuvântului „sesizării” se completează cu cuvintele „în fond a”.

25. La articolul 54:

la alineatul (1^1), cuvântul „reprezentând” se substituie cu cuvântul „constituind”;

la alineatul (4), în prima propoziție, cuvintele „în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor, al Institutului Național al Justiției” se substituie cu cuvintele „în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor, inclusiv al aparatului acestuia și al Inspecției procurorilor, în cadrul Institutului Național al Justiției”.

26. La articolul 55:

articolul se completează cu alineatul (2^1) cu următorul cuprins:

„(2^1) În cazul prevăzut la art. 39 alin. (7), procurorul este suspendat de drept din funcție de la data pronunțării hotărârii de sancționare.”;

la alineatul (3), după textul „la alin. (2)” se completează cu textul „și (2^1)”;

articolul se completează cu alineatul (4^1) cu următorul cuprins:

„(4^1) În cazul prevăzut la alin. (2^1), suspendarea din funcție încetează la data eliberării din funcție a procurorului în condițiile art. 39 alin. (6) sau, după caz, la data pronunțării hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor prin care hotărârea de sancționare a fost anulată ori sancțiunea de eliberare din funcția de procuror a fost substituită cu una dintre sancțiunile prevăzute la art. 39 alin. (1) lit. a)–d). În cazul anulării hotărârii de sancționare sau al substituirii sancțiunii, procurorul este restabilit în drepturile de care a fost lipsit pe durata suspendării.”.

27. La articolul 58 alineatul (1), la litera d), textul „în momentul în care aceasta a devenit irevocabilă” se substituie cu textul „prin hotărâre devenită executorie”.

28. La articolul 59, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Procurorul, membrii familiei lui și averea lor se află sub protecția statului. La cererea motivată a procurorului, în care se invocă existența unui pericol pentru viața, sănătatea ori integritatea procurorului sau a membrilor familiei lui, a unei amenințări la adresa bunurilor acestora ori a unei alte amenințări grave legate de încălcarea independenței procurorului, precum și la cererea Consiliului Superior al Procurorilor, formulată din motive similare și cu acordul procurorului, organele afacerilor interne sunt obligate să ia măsurile necesare în vederea asigurării securității procurorului și a membrilor familiei lui, precum și a integrității bunurilor acestora.”.

29. La articolul 64 alineatul (3), textul „în temeiul art. 55 alin. (1) sau a înlăturării sale de la îndeplinirea obligațiilor de serviciu” se substituie cu textul „în temeiul art. 55 alin. (1) sau (2^1)”.

30. La articolul 69, alineatele (1), (2) și (9) vor avea următorul cuprins:

„(1) Consiliul Superior al Procurorilor este constituit din 9 membri.

(2) Consiliul Superior al Procurorilor include 5 membri din rândul procurorilor în funcție și 4 membri din rândul reprezentanților societății civile, aleși în conformitate cu prezentul articol.

(9) Membrii Consiliului Superior al Procurorilor nu pot exercita o altă funcție sau activitate remunerată, cu excepția activității didactice, științifice și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice.”.

31. La articolul 70:

la alineatul (1), litera f^1) va avea următorul cuprins:

„f^1) deleagă membrii Consiliului Superior al Procurorilor cu activitatea de bază în Consiliu, membrii colegiilor din subordinea Consiliului și inspectorii din Inspecția procurorilor în deplasări în interes de serviciu peste hotare și îi desemnează în grupuri de lucru și în cadrul proiectelor privind elaborarea actelor normative și a documentelor de politici cu impact asupra sistemului Procuraturii;”;

la alineatul (1), litera f^1) se abrogă;

la alineatul (1), după litera n) se completează cu litera n^1) cu următorul cuprins:

„n^1) examinează, la cererea procurorului vizat sau din oficiu, sesizările și informațiile privind faptele de natură să afecteze independența procurorilor sau reputația lor profesională în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu și dispune, în limitele competenței sale, măsurile necesare pentru înlăturarea acestora, inclusiv, după caz, sesizarea autorităților competente, adoptarea unei poziții publice și formularea cererii prevăzute la art. 59 alin. (1);”;

alineatul (1) se completează cu literele t^1) și t^2) cu următorul cuprins:

„t^1) sesizează Curtea Constituțională în probleme ce țin de competența sa, în condițiile legii;

t^2) decide asupra acordului pentru pornirea urmăririi penale în privința membrului Consiliului Superior al Procurorilor;”.

32.Articolul 72 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 72.** Atribuțiile președintelui Consiliului Superior al Procurorilor

Președintele Consiliului Superior al Procurorilor are următoarele atribuții:

a) reprezintă Consiliul în relațiile interne și cele internaționale;

b) deleagă membrii Consiliului Superior al Procurorilor cu activitatea de bază în Consiliu, membrii Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, membrii Colegiului de disciplină și etică și inspectorii din Inspecția procurorilor pentru participare la seminare, conferințe, cursuri de instruire și alte activități desfășurate în țară, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 70 alin. (1) lit. f^1);

c) coordonează activitatea Consiliului și repartizează, după caz, materialele aflate pe rolul Consiliului, desemnând membri raportori pentru prezentarea acestora;

d) coordonează și aprobă proiectul agendei ședinței Consiliului;

e) convoacă și prezidează ședințele Consiliului;

f) semnează actele emise de Consiliu;

g) convoacă, în cazurile prevăzute de lege, Adunarea Generală a Procurorilor și deschide ședința acesteia;

h) convoacă și prezidează prima ședință a colegiilor din subordinea Consiliului;

i) prezintă Adunării Generale a Procurorilor raportul anual de activitate al Consiliului;

j) numește, promovează, transferă și eliberează din funcții pe angajații aparatului Consiliului, aplică măsuri de încurajare și sancțiuni disciplinare acestora în conformitate cu legea;

k) semnează actele administrative individuale în privința membrilor colegiilor din subordinea Consiliului și a inspectorilor, inclusiv a inspectorului-șef;

l) organizează și implementează sistemul de control intern managerial al Consiliului;

m) administrează bugetul și patrimoniul public aflat în gestiunea Consiliului;

n) soluționează cererile de recuzare în privința inspectorului-șef și declarațiile de abținere ale acestuia;

o) repartizează spre examinare adresările cetățenilor și ale procurorilor privind chestiunile date în competența Consiliului;

p) emite dispoziții, în perioada dintre ședințele Consiliului, privind desemnarea unui inspector care asigură interimatul funcției de inspector-șef, care ulterior sunt aprobate în ședința plenului Consiliului;

q) în cazul imposibilității convocării Consiliului în ședință extraordinară, decide asupra menținerii sau încetării suspendării din funcție a Procurorului General în condițiile art. 55^1 alin. (2);

r) exercită și alte atribuții prevăzute de lege.”.

33. Legea se completează cu articolul 74^1 cu următorul cuprins:

„Articolul 74^1. Garanțiile membrilor Consiliului Superior al Procurorilor

(1) Membrii Consiliului Superior al Procurorilor nu pot fi trași la răspundere juridică pentru votul exprimat sau pentru opinia expusă în exercitarea mandatului. Prezentul alineat nu înlătură răspunderea pentru nerespectarea obligației prevăzute la art. 75 alin. (1) lit. c) și la art. 78 alin. (1).

(2) Urmărirea penală în privința membrului ales al Consiliului Superior al Procurorilor se pornește de către Procurorul General, cu acordul Consiliului Superior al Procurorilor, în condițiile Codului de procedură penală.

(3) Demersul Procurorului General se examinează în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării.

(4) Membrul în privința căruia este solicitat acordul nu participă la examinarea demersului și la adoptarea hotărârii.

(5) În cazul unei infracțiuni flagrante, acordul Consiliului Superior al Procurorilor nu este necesar.

(6) Mandatul membrului Consiliului Superior al Procurorilor în privința căruia a fost pornită urmărirea penală în condițiile alin. (2) sau (5) se suspendă de drept de la data pornirii urmăririi penale până la data încetării urmăririi penale, a clasării cauzei penale sau a scoaterii persoanei de sub urmărire penală ori până la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești. Pe durata suspendării se aplică prevederile art. 77 alin. (4^1).”.

34. La articolul 75:

la alineatul (2), textul „„ precum și timp de 6 luni după încetarea acestuia” se exclude;

alineatul (3) se abrogă.

35.La articolul 76 alineatul (1), litera d) va avea următorul cuprins:

„d) în cazul eliberării din funcția de procuror sau al suspendării din funcția de procuror, cu excepția suspendării dispuse în temeiul art. 55 alin. (1);”.

36. La articolul 77:

alineatul (4) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „La calcularea acestei majorități nu se iau în considerare mandatele suspendate care nu sunt exercitate de membri supleanți.”

alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Ședințele Consiliului Superior al Procurorilor se înregistrează prin mijloace video/audio. Înregistrarea ședinței se anexează la procesul-verbal. Procesul-verbal se întocmește în termen de 10 zile lucrătoare de la data desfășurării ședinței și se semnează de președintele ședinței și de secretar. Sinteza ședinței se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor cel târziu în următoarea zi lucrătoare de la data desfășurării ședinței.”.

37. Articolul 81 se completează cu alineatul (2^1) cu următorul cuprins:

„(2^1) Prin derogare de la alin. (2), în cadrul aparatului Consiliului Superior al Procurorilor pot activa și procurori detașați în condițiile art. 54.”.

38. La articolul 83:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Fiecare colegiu din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor este constituit din 7 membri, dintre care:

a) 4 sunt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor din rândul procurorilor, după cum urmează: un membru din rândul procurorilor Procuraturii Generale, un membru din rândul procurorilor procuraturilor specializate și 2 membri din rândul procurorilor procuraturilor teritoriale;

b) 3 sunt aleși de Consiliul Superior al Procurorilor, prin concurs public, din rândul reprezentanților societății civile.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Sunt considerați aleși membri ai colegiului procurorii care au acumulat cel mai mare număr de voturi în cadrul fiecărei categorii prevăzute la alin. (1) lit. a). Următorii procurori, în ordinea descrescătoare a numărului de voturi acumulat în categoria corespunzătoare, suplinesc funcțiile vacante.”.

39. La articolul 84:

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Ședințele colegiului se înregistrează prin mijloace video/audio. Înregistrarea ședinței se anexează la procesul-verbal. Procesul-verbal se întocmește în termen de 10 zile lucrătoare de la data desfășurării ședinței și se semnează de președintele ședinței și de secretar. Sinteza ședinței se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor cel târziu în următoarea zi lucrătoare de la data desfășurării ședinței.”.

40. La articolul 85:

la alineatul (1), cuvântul „emiterii” se substituie cu cuvântul „pronunțării”;

la alineatul (3), după cuvintele „în termen de 15 zile lucrătoare de la data pronunțării acestora” se completează cu textul „, cu excepția cazului prevăzut la art. 44 alin. (11)”.

41. Articolul 86 se completează cu alineatele (1^1) și (1^2) cu următorul cuprins:

„(1^1) Prin derogare de la alin. (2), contestațiile împotriva hotărârilor Colegiului de disciplină și etică prin care au fost menținute deciziile Inspecției procurorilor de încetare a procedurii disciplinare se examinează în procedură scrisă, fără citarea părților, în baza actelor din dosarul cauzei disciplinare. Părțile sunt informate despre examinarea în procedură scrisă și li se acordă un termen pentru depunerea pozițiilor scrise și a probelor suplimentare.

(1^2) Consiliul Superior al Procurorilor dispune examinarea contestației cu citarea părților dacă apreciază că audierea acestora este necesară pentru soluționarea cauzei. Termenele și modul de desfășurare a procedurii scrise se stabilesc prin regulamentul de activitate al Consiliului Superior al Procurorilor.”.

42. La articolul 89, după litera a) se completează cu litera a^1) cu următorul cuprins:

„a^1) examinează contestațiile împotriva deciziilor inspectorului adoptate în temeiul art. 44 alin. (5) și art. 49 alin. (1) lit. a);”.

43. La articolul 89^1:

la alineatul (2), propoziția a doua se exclude;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Procurorul în funcție selectat prin concurs pentru funcția de inspector sau de inspector-șef este detașat în cadrul Inspecției procurorilor, în condițiile art. 54, prin derogare de la alin. (4) al acestuia, pe durata mandatului prevăzut la alin. (2).”;

alineatul (6) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins:

„În perioada dintre ședințele Consiliului, desemnarea interimarului se dispune de președintele Consiliului Superior al Procurorilor, în condițiile art. 72 lit. p).”;

la alineatul (9) litera g), textul „31 martie” se substituie cu textul „5 februarie”;

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

„(12) Activitatea inspectorului este supusă evaluării o dată la doi ani de către Consiliul Superior al Procurorilor. Inspectorul/inspectorul-șef poate fi supus evaluării performanțelor în mod extraordinar în cazul în care este vizat într-o procedură disciplinară. Procedura, criteriile și calificativele de evaluare sunt stabilite prin regulament aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor. Inspectorul/inspectorul-șef evaluat negativ se eliberează din funcție în baza hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor. În cazul inspectorului detașat din funcția de procuror, eliberarea din funcția de inspector atrage încetarea detașării.”.

Art. II. – (1) Hotărârile de sancționare pronunțate până la data intrării în vigoare a prezentei legi produc efecte potrivit prevederilor în vigoare la data pronunțării acestora.

(2) Procedurile disciplinare și procedurile de concurs inițiate până la data intrării în vigoare a prezentei legi se finalizează potrivit prevederilor în vigoare la data inițierii acestora.

(3) În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Consiliul Superior al Procurorilor va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

(4) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Președintele Consiliului Superior al Magistraturii și ministrul justiției încetează să mai fie membri de drept ai Consiliului Superior al Procurorilor.

(5) Membrii colegiilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor aflați în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi își exercită mandatul până la expirarea acestuia. Funcțiile de membru din rândul procurorilor care devin vacante după intrarea în vigoare a prezentei legi se ocupă în condițiile art. 83 alin. (1) lit. a) și alin. (2), în redacția prezentei legi.

Art. III. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege a fost elaborat de Consiliul Superior al Procurorilor, în exercitarea rolului de garant al independenței și imparțialității procurorilor (art. 125[1] alin. (1) din Constituție și art. 68 alin. (2) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură). Întrucât Consiliul nu dispune de drept de inițiativă legislativă, proiectul urmează a fi promovat prin intermediul unuia dintre subiecții prevăzuți la art. 73 din Constituție.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul a fost elaborat pentru soluționarea unor deficiențe și lacune normative constatate în aplicarea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, în condițiile art. 3 și 6 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Intervenția urmărește consolidarea independenței procurorilor, a autoadministrării profesionale, a selecției bazate pe merit și a răspunderii disciplinare efective, cu respectarea dreptului la apărare și a controlului jurisdicțional.

Proiectul nu transpune un act juridic obligatoriu al Uniunii Europene. El contribuie la îndeplinirea obiectivelor aferente Capitolului 23 „Sistemul judiciar și drepturile fundamentale” din procesul de aderare, în special celor privind transparența, eficiența și independența organelor de autoadministrare, numirile bazate pe merit și coerența răspunderii disciplinare.

La fundamentarea soluțiilor au fost avute în vedere următoarele standarde și documente internaționale:

1) Recomandarea Rec(2000)19 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind rolul procuraturii în sistemul de justiție penală, pct. 5 lit. a), b), e) și g), care cere proceduri echitabile și imparțiale de recrutare, promovare și transfer, criterii obiective și cunoscute de carieră, proceduri disciplinare reglementate prin lege, supuse unui control independent și imparțial, precum și protecția fizică a procurorilor și a familiilor lor[1];

2) Comisia de la Veneția, Raportul privind standardele europene referitoare la independența sistemului judiciar, Partea a II-a: Procuratura, par. 48, 50, 52, 61, 65 și 66, privind rolul unui consiliu al procurorilor în numiri și în materie disciplinară, componența echilibrată a acestuia, dreptul procurorului vizat de a fi ascultat în procedură contradictorie și de a contesta sancțiunea în fața unei instanțe, precum și caracterul strict funcțional al imunității procurorilor[2];

3) Comisia de la Veneția și Direcția Generală Drepturile Omului și Statul de Drept, Avizul comun CDL-AD(2025)054 privind proiectul de lege nr. 40/2025 cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, par. 32, potrivit căruia mandatul de 5 ani al procurorului-șef poate fi acceptat, fiind oportun să se precizeze că acesta nu poate fi reînnoit, par. 35–37, care recomandă eliminarea evaluării ad-hoc a performanțelor procurorului-șef.[3];

4) Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni, Avizul nr. 18(2023) privind consiliile procurorilor ca organe-cheie ale autoguvernării procuraturii, Recomandarea 3 și par. 46–49, privind componența mixtă, cu procurori aleși de colegii lor și cu reprezentanți ai altor profesii juridice, ai mediului academic și ai societății civile, Recomandarea 5, care exclude calitatea

[1] Recomandarea Rec(2000)19, adoptată de Comitetul de Miniștri la 6 octombrie 2000, pct. 5 lit. a), b), e) și g), disponibilă la https://rm.coe.int/16804be55a .

[2] CDL-AD(2010)040, Report on European Standards as regards the Independence of the Judicial System: Part II – the Prosecution Service, adoptat la cea de-a 85-a Sesiune plenară, 17–18 decembrie 2010, par. 48, 50, 52, 61, 65 și 66, disponibil la https://rm.coe.int/1680700a60 .

[3] CDL-AD(2025)054, Opinia nr. 1261/2025, adoptată la cea de-a 145-a Sesiune plenară, 12–13 decembrie 2025, par. 32, 37 și 41, disponibil la https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2025)054-e .

de membru pentru politicieni în exercițiu și pentru funcționari ai executivului, Recomandările 8 și 9 și par. 65–68, privind stabilitatea mandatului și garanțiile membrilor, Recomandarea 10 și par. 70–73, privind competențele disciplinare, precum și Recomandările 11 și 12, privind reguli de funcționare transparente, stabilite în scris, și motivarea deciziilor cu impact asupra carierei, supuse controlului judecătoresc[4];

5) Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni, Avizul nr. 19(2024) privind administrarea serviciilor de procuratură în vederea asigurării independenței și imparțialității acestora, Recomandarea 9 și par. 50, potrivit cărora funcțiile de administrare trebuie stipulate explicit în legislație[5];

6) Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni, Avizul nr. 13(2018) privind independența, responsabilitatea și etica procurorilor, în partea privind selecția pe bază de merit și garanțiile procedurii disciplinare[6];

7) documentul tehnic al Consiliului Europei privind revizuirea componenței și funcționalității Consiliului Superior al Procurorilor din Republica Moldova, care recomandă reducerea numărului de membri de drept, protecția juridică a membrilor pentru actele îndeplinite în exercitarea mandatului, înregistrarea audio/video obligatorie a ședințelor și publicarea deciziilor în termen de 10 zile lucrătoare[7];

8) Planul de acțiuni al Consiliului Europei pentru Republica Moldova 2025–2028, secțiunea 2.4.1 „Independența și eficiența justiției”, p. 37, care prevede consolidarea independenței funcționale depline a Procuraturii și sprijinul pentru dezvoltarea reglementărilor privind numirea, evaluarea și răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor[8];

9) Poziția comună a Uniunii Europene pentru Clusterul 1 „Elementele fundamentale”, Republica Moldova, din 12 iunie 2026, p. 8, privind un proces consecvent, transparent, independent, competitiv și bazat pe merit de numire a membrilor organelor-cheie ale sistemului judiciar și ale procuraturii, și p. 24, privind consolidarea în continuare a capacității, calității, transparenței, eficienței și independenței structurale a organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor[9];

10) Comisia Europeană, Raportul privind Republica Moldova pentru anul 2025, capitolul 23, p. 28–30, care constată că toți membrii Consiliului Superior al Procurorilor sunt evaluați și numiți, că Inspecția procurorilor este operațională, cu 5 inspectori numiți din 9, și care recomandă introducerea unui sistem automatizat de repartizare aleatorie a cauzelor pentru procurori, pe criterii stricte și obiective[10];

11) Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, Raportul de monitorizare ulterioară (follow-up) din runda a cincea privind Republica Moldova, elaborat în cadrul

[4] CCPE, Avizul nr. 18(2023) „The Councils of Prosecutors as key bodies of prosecutorial self-governance”, adoptat la 20 octombrie 2023, Recomandările 3, 5, 8–12 și par. 46–49, 65–68, 70–73 și 84, disponibil la https://rm.coe.int/opinion-no-18-2023-final/1680ad1b36 .

[5] CCPE, Avizul nr. 19(2024), CCPE(2024)7, Strasbourg, 29 octombrie 2024, Recomandarea 9 și par. 50, disponibil la https://rm.coe.int/opinion-no-19-2024-of-the-ccpe/1680b25297 .

[6] CCPE, Avizul nr. 13(2018) „Independence, accountability and ethics of prosecutors”, adoptat la 23 noiembrie 2018, disponibil la https://rm.coe.int/opinion-13-ccpe-2018-2e-independence-accountability-and-ethics-of-pros/1680907e9d .

[7] J. Hamilton, M. Visentin, „Revizuirea componenței și funcționalității Consiliului Superior al Procurorilor din Republica Moldova”, document tehnic elaborat în cadrul proiectului „Acțiune împotriva corupției în Republica Moldova”, Consiliul Europei, februarie 2021, disponibil la https://rm.coe.int/eccd-mld-tp2-scp-composition-and-operation-ro/1680a249db .

[8] Planul de acțiuni al Consiliului Europei pentru Republica Moldova 2025–2028, secțiunea 2.4.1, p. 37, disponibil la https://rm.coe.int/prems-010325-gbr-1501-action-plan-moldova-2025-2028-web-a4/1680b3f711 .

[9] Conferința de aderare cu Republica Moldova, Poziția comună a Uniunii Europene, Clusterul 1 „Fundamentals”, AD 19/26, CONF-MD 2/26, 12 iunie 2026, p. 8, 24 și 25, disponibilă la https://old.gov.md/sites/default/files/common_negotiating_position_cluster_i.pdf .

[10] Comisia Europeană, Republic of Moldova 2025 Report, SWD(2025) 758 final, Bruxelles, 4 noiembrie 2025, capitolul 23, p. 28, 29 și 30, disponibil la https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/23fa6af0-89b3-4532-a3d9-d1638727d14c_en?filename=moldova-report-2025.pdf .

Planului de acțiuni anticorupție de la Istanbul, Indicatorul 7.4 (Benchmark-urile 7.4.2 și 7.4.3) privind componența organelor de autoadministrare a procurorilor[11] [12];

12) Analiza proiectului de lege privind răspunderea disciplinară a procurorilor din Moldova și propuneri privind îmbunătățirea Legii cu privire la procuratură[13], elaborat de echipa Băncii Mondiale în cadrul proiectului de asistență tehnică „Moldova: Sprijin pentru combaterea corupției, integritate și recuperarea bunurilor", finanțat de Guvernul Regatului Unit

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Analiza prevederilor Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură relevă existența unor norme necorelate și a unor aspecte insuficient reglementate în materia carierei procurorilor, evaluării performanțelor, răspunderii disciplinare, precum și a organizării și funcționării Consiliului Superior al Procurorilor, a colegiilor sale și a Inspecției procurorilor.

În materia accederii în funcția de procuror, legea recunoaște, în anumite condiții, vechimea acumulată în funcții de specialitate juridică din cadrul unor autorități și instituții publice și instituie derogări corespunzătoare de la procedura generală de accedere. Menținerea acestor reglementări nu mai corespunde concepției actuale privind uniformizarea condițiilor de accedere în funcția de procuror. Totodată, condițiile referitoare la evaluarea procurorilor care solicită transferul sau promovarea necesită a fi diferențiate în funcție de natura procedurii, iar criteriul privind respectarea regulilor de etică profesională urmează a fi formulat prin raportare la integritatea etică a candidatului.

În domeniul evaluării performanțelor se constată unele trimiteri necorespunzătoare între normele legii, precum și lipsa unor prevederi privind efectele suspendării din funcție asupra procedurii și termenelor de evaluare. De asemenea, criteriile aplicabile procurorilor care candidează pentru prima dată la o funcție de conducere urmează a fi diferențiate de cele aplicabile procurorilor care au exercitat anterior asemenea funcții.

Reglementările privind răspunderea disciplinară nu delimitează suficient verificarea prealabilă a sesizării de verificarea în fond și de examinarea cauzei disciplinare. Totodată, sunt necesare norme clare privind înregistrarea și repartizarea sesizărilor, termenele de examinare, temeiurile de restituire și de inadmisibilitate, drepturile procurorului vizat, soluțiile care pot fi adoptate, căile de contestare și momentul de la care hotărârile de sancționare devin executorii.

În partea ce ține de organizarea Consiliului Superior al Procurorilor și a organelor din subordinea acestuia, cadrul normativ necesită precizarea componenței CSP și a colegiilor, sistematizarea atribuțiilor președintelui Consiliului, reglementarea garanțiilor funcționale ale membrilor CSP, precum și clarificarea condițiilor de detașare și de evaluare a inspectorilor. De asemenea, se impune uniformizarea regulilor privind înregistrarea ședințelor, întocmirea proceselor-verbale și publicarea informațiilor referitoare la activitatea organelor de autoadministrare a procurorilor.

Sinteza necesității intervenției

Intervenția legislativă este necesară pentru eliminarea regimurilor paralele și a necorelărilor, pentru concentrarea deciziei de selecție în competența organului de autoadministrare, pentru crearea unui traseu disciplinar coerent și contradictoriu și pentru consolidarea capacității

[11] OECD, „Moldova Fifth Round of Anti-Corruption Monitoring Follow-Up Report: The Istanbul Anti-Corruption Action Plan", 17 septembrie 2025, disponibil la https://www.oecd.org/en/publications/moldova-fifth-round-of-anti-corruption-monitoring-follow-up-report_007fdb43-en.html .

[12] OECD, „Moldova Fifth Round of Anti-Corruption Monitoring Follow-Up Report: The Istanbul Anti-Corruption Action Plan", 17 septembrie 2025, disponibil la https://www.oecd.org/en/publications/moldova-fifth-round-of-anti-corruption-monitoring-follow-up-report_007fdb43-en.html .

[13] Banca Mondială, Analiza proiectului de lege privind răspunderea disciplinară a procurorilor din Moldova și propuneri privind îmbunătățirea Legii cu privire la procuratură, octombrie 2025, disponibilă la https://csp.md/sites/default/files/inline-files/dl_prosecution_law_comments_and_amendments_oct2025_1108_rom_0.pdf

Consiliului, a colegiilor și a Inspecției procurorilor. Lipsa intervenției ar perpetua întârzierile, practicile neuniforme și riscurile de contestare a actelor administrative individuale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul general este creșterea previzibilității, transparenței și eficienței cadrului de carieră, disciplină și autoadministrare a procurorilor.

Cadrul normativ vizat de intervenție este Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, în partea ce ține de accesul în profesie și cariera procurorilor (art. 20, 22–24), numirea în funcția de procuror-șef al procuraturii specializate și interimatul funcțiilor de conducere (art. 25^1 și 27^1), evaluarea performanțelor (art. 29–31^1), răspunderea disciplinară și efectele sancțiunilor (art. 34, 39–51, 55, 58 și 64), detașarea și protecția procurorilor (art. 54 și 59), precum și organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Procurorilor, a colegiilor din subordinea acestuia și a Inspecției procurorilor (art. 69–89^1).

A. Accesul, transferul, promovarea și numirea în funcții de conducere

1. Art. 20 alin. (3) și (3^1). Modificările propuse la art. 20 alin. (3) trebuie examinate în coroborare, întrucât reducerea vechimii necesare de la 5 la 3 ani este însoțită de restrângerea categoriilor de funcții a căror exercitare permite accesul la concurs.

Reducerea pragului de vechime urmărește extinderea bazei de recrutare și facilitarea accesului la concurs al persoanelor care au acumulat experiență profesională relevantă. Pragul de 3 ani nu instituie însă o prezumție de corespundere a candidatului și nu conduce, prin el însuși, la numirea în funcția de procuror, ci reprezintă numai una dintre condițiile de eligibilitate pentru participarea la procedură. Pregătirea candidatului este verificată succesiv prin deținerea studiilor superioare în drept, exercitarea unor funcții relevante pentru activitatea de procuror, susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției, evaluarea în cadrul Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor și selecția finală realizată de Consiliul Superior al Procurorilor. În aceste condiții, reducerea vechimii nu diminuează exigențele profesionale, deoarece accesul efectiv în funcție rămâne condiționat de parcurgerea tuturor filtrelor legale.

Concomitent, excluderea funcțiilor de specialitate juridică din aparatele Curții Constituționale, Consiliului Superior al Procurorilor, Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție și Serviciului Vamal urmărește ca vechimea de 3 ani să fie acumulată în funcții care presupun exercitarea nemijlocită a unor atribuții incidente sau apropiate de competențele procurorului. Funcțiile juridice din aparatele autorităților publice presupun, de regulă, atribuții de analiză juridică, elaborare a politicilor, avizare, administrare sau suport instituțional, care nu sunt, prin natura lor, echivalente cu activitatea procesuală, activitatea de urmărire penală, înfăptuirea justiției ori apărarea drepturilor în cadrul procedurilor judiciare. Astfel, diminuarea pragului temporal este echilibrată printr-o delimitare mai strictă a relevanței experienței profesionale: se lărgește accesul sub aspectul vechimii, dar se restrânge cercul funcțiilor care pot fundamenta acest acces.

Funcțiile de consultant al procurorului și de asistent judiciar sunt menținute, deoarece, spre deosebire de funcțiile juridice din aparatele autorităților publice, presupun participarea nemijlocită la instrumentarea cauzelor penale și, respectiv, la pregătirea judecării cauzelor, sub îndrumarea procurorului ori a judecătorului. Includerea titularilor gradului științific de doctor sau de doctor habilitat în drept valorifică o pregătire teoretică aprofundată, atestată printr-o procedură publică de susținere și confirmare, lipsa experienței practice fiind compensată prin examenul susținut în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției și prin aprecierile realizate în cadrul Consiliului la concursurile pentru ocuparea funcției de procuror.

Abrogarea alin. (3^1) înlătură calea derogatorie aplicabilă persoanelor care au exercitat cel puțin 10 ani funcția de procuror, judecător sau avocat și a căror funcție a încetat din motive neimputabile, acestea fiind scutite, potrivit reglementării în vigoare, de susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției. Persoanele respective vor putea candida potrivit traseului unic prevăzut la alin. (3), cu respectarea acelorași condiții de eligibilitate,

verificare profesională și selecție aplicabile celorlalți candidați. Abrogarea alin. (3[1]), corelată cu abrogarea art. 23 alin. (4[1]), elimină regimul diferențiat de evaluare și asigură aprecierea candidaților după criterii și condiții de punctaj uniforme.

În ansamblu, intervențiile propuse realizează un echilibru între necesitatea extinderii bazei de recrutare și menținerea standardelor profesionale pentru accederea în funcția de procuror, în concordanță cu pct. 5 lit. a) și b) din Recomandarea Rec(2000)19, potrivit căruia recrutarea procurorilor trebuie să se desfășoare prin proceduri echitabile și imparțiale, în baza unor criterii cunoscute și obiective, în cadrul cărora competența și experiența profesională au un rol determinant[14].

2. Art. 22 alin. (2) lit. d) și alin. (4). Excluderea de la alin. (2) lit. d) a excepției referitoare la persoanele care candidează în condițiile art. 20 alin. (3[1]) constituie o intervenție de corelare, determinată de abrogarea art. 20 alin. (3[1]), prevăzută și argumentată la pct. 1 supra. În consecință, menținerea acestei excepții în cuprinsul art. 22 alin. (2) lit. d) ar fi lipsită de obiect.

Modificarea alin. (4) diferențiază condițiile de înscriere în Registru în funcție de natura procedurii solicitate. În redacția în vigoare, transferul și promovarea sunt supuse aceleiași condiții privind perioada scursă de la ultima evaluare a performanțelor, deși acestea produc efecte juridice diferite. Promovarea presupune accederea într-o funcție de nivel superior și asumarea unor atribuții și responsabilități sporite, motiv pentru care este justificată verificarea unor rezultate profesionale recente, obținute în ultimii doi ani.

Transferul reprezintă, prin natura sa, o formă de mobilitate în cadrul sistemului Procuraturii și nu implică, în cazul trecerii într-o funcție de același nivel, o avansare în carieră ori constatarea capacității de a exercita atribuții superioare. Din acest considerent, procedura de transfer trebuie să fie mai simplă și să nu determine efectuarea unei noi evaluări numai pentru faptul că de la ultima evaluare au trecut mai mult de doi ani. Stabilirea intervalului de cel mult cinci ani corespunde periodicității evaluării ordinare a performanțelor, prevăzută la art. 29[1] alin. (1), potrivit căruia procurorul este supus acestei evaluări o dată la cinci ani de activitate. Astfel, rezultatul ultimei evaluări ordinare rămâne relevant pentru înscrierea în Registrul de transfer pe durata întregului ciclu legal de evaluare, fără a fi necesară declanșarea unei evaluări extraordinare numai în considerarea solicitării de transfer.

Soluția propusă evită evaluările repetate care nu sunt determinate de necesitatea verificării capacității pentru o funcție superioară, reduce durata procedurilor și volumul de activitate al organelor implicate și facilitează ocuparea prin transfer a funcțiilor vacante. Totodată, aceasta nu înlătură verificarea îndeplinirii celorlalte condiții legale și nici competența Consiliului Superior al Procurorilor de a aprecia candidatura în cadrul procedurii de transfer. Excluderea tezei a doua din redacția în vigoare, privind numirea în funcția de procuror-șef sau de adjunct al procurorului-șef, nu creează o lacună: potrivit art. 54 alin. (1[1]), numirea în aceste funcții constituie promovare, fiind supusă condiției evaluării în ultimii 2 ani.

3. Art. 23 alin. (2) lit. d) și e) și abrogarea alin. (4[1]). Sintagma „după caz” evită aplicarea mecanică a unei cerințe care nu poate fi relevantă pentru toate categoriile de candidați. Înlocuirea sintagmei „respectarea regulilor de etică profesională” cu „integritate etică” permite o apreciere cuprinzătoare a conduitei, incluzând onestitatea, imparțialitatea, evitarea conflictelor de interese și coerența dintre conduita profesională și exigențele funcției, și asigură unitatea terminologică cu art. 29[1] alin. (3) și cu Legea nr. 82/2017. Abrogarea alin. (4[1]) elimină regula de punctaj derogatorie, rămasă fără obiect după unificarea accesului, care crea inegalitate între candidații aceluiași concurs.

4. Art. 24 alin. (6). În redacția în vigoare, după desemnarea candidatului învingător al concursului, Consiliul Superior al Procurorilor este obligat să aștepte ședința următoare pentru a propune Procurorului General numirea acestuia în funcție, chiar dacă procedura de concurs este finalizată și nu mai sunt necesare alte acțiuni procedurale.

Excluderea sintagmei „La ședința următoare” permite Consiliului să formuleze propunerea de numire în aceeași ședință în care sunt aprobate rezultatele concursului sau, atunci când

[14] Recomandarea Rec(2000)19, pct. 5 lit. a) și b).

circumstanțele o impun, într-o ședință ulterioară. Astfel, Consiliul nu va mai fi ținut de convocarea obligatorie a unei noi ședințe și de calendarul acesteia exclusiv pentru realizarea unei etape formale.

Modificarea simplifică procedura, reduce intervalul dintre desemnarea candidatului și transmiterea propunerii de numire către Procurorul General și previne tergiversarea finalizării concursurilor ori prelungirea nejustificată a acestora.

5. Art. 25¹. Proiectul reformulează integral procedura de numire în funcția de procuror-șef al procuraturii specializate. Condițiile de eligibilitate prevăzute la alin. (1) sunt menținute. Modificările vizează, în principal, autoritatea responsabilă de organizarea concursului, delimitarea etapelor acestuia, modalitatea de evaluare și desemnare a candidatului, reexaminarea refuzului Procurorului General și stabilirea duratei mandatului.

Potrivit art. 25¹ alin. (7)–(9) în vigoare, preselecția candidaților este realizată de o comisie specială constituită ad-hoc din 5 membri, dintre care unul este propus de Președintele Republicii Moldova, unul de Ministerul Justiției și 3 de Consiliul Superior al Procurorilor. Comisia verifică eligibilitatea, apreciază competența profesională, competența managerială, reputația și integritatea candidaților, acordă punctaje și transmite Consiliului lista persoanelor admise. Consiliul intervine ulterior, la etapa finală a selecției.

Această construcție instituțională determină repartizarea responsabilității între două autorități și presupune participarea unor reprezentanți desemnați de autorități din afara sistemului de autoadministrare a procurorilor. Totodată, criteriile și modul de evaluare la etapa preselecției sunt stabilite de însăși comisia specială, constituită pentru fiecare concurs, ceea ce poate afecta uniformitatea practicii și previzibilitatea procedurii de la un concurs la altul.

Soluția este dificil de justificat și în raport cu procedura de selectare a Procurorului General. Deși Procurorul General deține cea mai înaltă funcție din sistemul Procuraturii, concursul pentru această funcție este organizat direct de Consiliul Superior al Procurorilor, fiecare membru al Consiliului evaluează candidații, iar persoana care obține cel mai mare punctaj este propusă Președintelui Republicii Moldova, potrivit art. 17 alin. (2) și (10). Nu rezultă o justificare obiectivă pentru ca selectarea conducătorului unei procuraturi specializate, subordonat ierarhic Procurorului General, să presupună o procedură mai complexă și interpunerea unui organ temporar suplimentar.

Prin atribuirea ambelor etape ale concursului Consiliului Superior al Procurorilor, proiectul uniformizează mecanismele de selectare pentru funcțiile de conducere din Procuratură și concentrează responsabilitatea pentru legalitatea și rezultatul procedurii în cadrul autorității căreia Constituția îi atribuie rolul de garant al independenței și imparțialității procurorilor (art. 125¹ alin. (1) și (3) din Constituție). Eliminarea comisiei speciale nu înseamnă diminuarea exigențelor de selecție, deoarece verificarea condițiilor de eligibilitate, intervievarea și evaluarea candidaților se mențin, fiind realizate direct de membrii Consiliului.

Astfel, acest concurs în fața Consiliului va presupune două etape: preselecția și selecția. La etapa preselecției, Consiliul va verifica întrunirea condițiilor obiective și documentabile referitoare la experiența profesională, condițiile generale de accedere în funcția de procuror, neutralitatea politică și intervalul de 6 luni de la încetarea calității de membru al Consiliului.

La etapa selecției vor fi evaluate competența managerială și profesională, reputația și integritatea candidatului. Separarea etapelor permite delimitarea verificării eligibilității de aprecierea comparativă a meritului și împiedică substituirea cerințelor legale de acces prin aprecieri discreționare. Intervievarea în ședință publică menține transparența procedurii și permite verificarea modului în care candidații răspund cerințelor specifice funcției.

Condiția de la alin. (1) lit. g), referitoare la inexistența unor suspiciuni rezonabile privind comiterea unor acte de corupție, urmează a fi aplicată în baza unor informații obiective, verificabile și comunicate candidatului. Excluderea din concurs nu poate fi întemeiată exclusiv pe existența unor acuzații publice neverificate, iar hotărârea Consiliului trebuie să indice faptele și informațiile concrete care justifică concluzia adoptată.

Complementar, reglementarea în vigoare permite suprapunerea evaluării realizate de comisia specială cu evaluarea ulterioară efectuată de Consiliu, fără a stabili în mod suficient raportul dintre punctajele și concluziile celor două autorități. Proiectul elimină această dublare și prevede că

fiecare membru al Consiliului evaluează candidații în baza acelorași criterii, inclusiv prin raportare la conceptul de management și dezvoltare instituțională, experiența și abilitățile profesionale și manageriale.

Obligația de a argumenta punctajul acordat individualizează răspunderea fiecărui membru al Consiliului și permite verificarea concordanței dintre constatările expuse și punctajul atribuit. Stabilirea punctajului final ca medie a punctajelor individuale, publicarea acestuia și înaintarea candidatului care a acumulat cel mai mare punctaj reduc marja de apreciere nefundamentată la etapa desemnării și asigură trasabilitatea rezultatului concursului. Soluția corespunde standardului potrivit căruia procedurile de selectare și promovare a procurorilor trebuie să se întemeieze pe criterii cunoscute, obiective și aplicate transparent, iar deciziile trebuie să fie motivate[15].

Un alt argument ar fi simplificarea procedurii și evitarea blocajelor. Reglementarea în vigoare cuprinde mai multe etape succesive de contestare, restituire și reexaminare între comisia specială și Consiliu. Consiliul poate restitui rezultatul concursului comisiei speciale, comisia își poate menține hotărârea sau poate solicita organizarea unui concurs nou, iar dezacordul dintre cele două autorități poate conduce la repetarea procedurii. Acest mecanism prelungește concursul și face dificilă identificarea autorității care poartă responsabilitatea finală pentru rezultat.

Prin eliminarea comisiei speciale și a circuitului de restituire a hotărârilor, proiectul înlătură etapele suprapuse și reduce riscul tergiversării concursului.

Totodată, s-a avut în vedere rațiunea care a stat la baza instituirii comisiei speciale – implicarea unor actori externi sistemului de autoadministrare, în scopul consolidării încrederii publice în selecția conducătorilor procuraturilor specializate. Această garanție este asigurată, în noua construcție, prin componența mixtă a Consiliului (4 din cei 9 membri sunt reprezentanți ai societății civile, selectați de Președintele Republicii Moldova, Parlament, Guvern și Academia de Științe a Moldovei – art. 69 alin. (4)), prin evaluarea prealabilă a integrității tuturor membrilor Consiliului de către Comisia independentă de evaluare a integrității (art. 69 alin. (3^2) și (4)), prin desfășurarea interviului în ședință publică, prin obligația fiecărui membru de a-și argumenta punctajul și prin controlul judecătoresc al hotărârilor Consiliului (art. 79). Soluția este compatibilă și cu abordarea din Avizul comun CDL-AD(2025)054, care a examinat un mecanism în care procedura de selecție a procurorului-șef al procuraturii specializate este inițiată de Consiliul Superior al Procurorilor (par. 47), Comisia de la Veneția insistând asupra unui proces de selecție riguros, bazat pe merit (par. 37).

Totodată, proiectul menține dreptul Procurorului General de a respinge candidatura numai în prezența unor probe incontestabile privind incompatibilitatea candidatului, încălcarea legislației de către acesta sau încălcarea procedurii legale de selecție. Refuzul trebuie să fie motivat și formulat în termen de 10 zile lucrătoare, ceea ce exclude exercitarea acestui drept pentru considerente generale de oportunitate.

Întrucât comisia specială este eliminată, obiecțiile Procurorului General vor fi examinate de Consiliul Superior al Procurorilor, adică de autoritatea care a desfășurat concursul și a adoptat hotărârea de desemnare. Participarea Procurorului General și a candidatului la ședința de reexaminare permite examinarea contradictorie a probelor și oferă candidatului posibilitatea de a răspunde obiecțiilor formulate.

Cu privire la stabilirea mandatului de 5 ani, fără posibilitatea reînnoirii, articolul 25^1 în vigoare nu stabilește expres durata mandatului procurorului-șef al procuraturii specializate, acestuia fiindu-i aplicabilă, în prezent, regula generală de la art. 25 alin. (4) (mandat de 5 ani, cel mult două mandate consecutive); noul alin. (14) instituie, astfel, o normă specială, derogatorie.

Introducerea unui mandat fix de 5 ani permite exercitarea atribuțiilor manageriale într-un interval suficient pentru implementarea conceptului de management și dezvoltare instituțională prezentat în cadrul concursului. Interdicția numirii repetate în aceeași funcție elimină perspectiva reînvestirii și reduce riscul ca deciziile procurorului-șef să fie influențate de necesitatea obținerii

[15] Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni, Avizul nr. 18 (2023), Recomandările 11 și 12.

sprijinului autorităților implicate într-un viitor concurs. Soluția urmărește, astfel, protejarea independenței decizionale și a stabilității conducerii procuraturii specializate.

Stabilirea expresă a mandatului de 5 ani, fără posibilitatea reînnoirii, preia recomandarea formulată de Comisia de la Veneția și Direcția Generală pentru Drepturile Omului și Statul de Drept în Avizul comun CDL-AD(2025)054, potrivit căreia mandatul fix de 5 ani al procurorului-șef al procuraturii specializate trebuie să fie nereînnoibil[16].

B. Interimatul și evaluarea performanțelor

6. Art. 27¹ alin. (4). Prelungirea interimatului până la încetarea suspendării titularului acoperă o lacună practică: funcția nu este vacantă, însă atribuțiile de conducere trebuie exercitate continuu. Soluția asigură continuitatea administrativă fără a transforma suspendarea într-un temei de ocupare a funcției.

7. Art. 29 alin. (4) lit. c) și d) și noul alin. (6). Corectarea trimiterilor la calificative și la criteriile de evaluare elimină contradicțiile interne și permite calcularea uniformă a punctajelor, în acord cu cerința de claritate și previzibilitate a normei juridice prevăzută la art. 3 din Legea nr. 100/2017. Suspendarea evaluării și prelungirea corespunzătoare a termenelor pe durata suspendării din funcție evită evaluarea unei perioade lipsite de activitate efectivă și protejează atât exactitatea evaluării, cât și drepturile procurorului.

8. Art. 30. Abrogarea alin. (1) lit. e) și alin. (2) lit. d), precum și ajustarea trimiterilor de la alin. (3) și (4) elimină evaluarea extraordinară inițiată în scopul verificării modului de exercitare a atribuțiilor manageriale. Soluția înlătură riscul ca o asemenea evaluare să afecteze stabilitatea exercitării funcției de conducere și este în concordanță cu considerațiile Comisiei de la Veneția – formulate în privința procurorului-șef al procuraturii specializate (CDL-AD(2025)054, par. 35–37) și aplicabile, prin identitate de rațiune, funcțiilor de conducere din Procuratură – privind necesitatea evitării mecanismelor de evaluare ad-hoc susceptibile să genereze ingerințe nejustificate asupra titularului funcției[17]. Responsabilizarea managerială rămâne asigurată prin răspunderea disciplinară, potrivit art. 38, și prin evaluarea ordinară a performanțelor. Noul alin. (4¹) precizează că procurorii care nu au exercitat anterior funcții de conducere sunt evaluați potrivit criteriilor generale prevăzute la art. 29¹ alin. (2), deoarece nu dispun de rezultate manageriale anterioare care să poată fi evaluate. Competențele și potențialul managerial ale acestora vor fi apreciate în cadrul concursului pentru funcția de conducere, potrivit criteriilor stabilite prin regulament.

9. Art. 31¹ alin. (5²). Înlocuirea trimiterii la art. 29 alin. (3) cu trimiterea la art. 29 alin. (4) este o corecție de tehnică legislativă, necesară pentru raportarea la norma care reglementează regulamentul, metodologia și punctajul, iar nu la cea care enumeră calificativele.

10. Art. 34 alin. (4). În redacția în vigoare, Procurorul General este obligat să sesizeze Consiliul Superior al Procurorilor ori de câte ori pornește urmărirea penală împotriva unui procuror, indiferent dacă faptele constituie și abatere disciplinară. Proiectul transformă această obligație într-un drept, care urmează a fi exercitat numai atunci când faptele ce formează obiectul urmăririi penale pot constitui, prin ele însele, o abatere disciplinară. Soluția este consecventă cu autonomia procedurii disciplinare față de procedura penală, consacrată expres la art. 44 alin. (7) din proiect, și evită ca simpla pornire a urmăririi penale să declanșeze automat procedura disciplinară.

C. Procedura disciplinară și efectele sancțiunilor

11. Art. 39–41. În redacția în vigoare, momentul producerii efectelor sancțiunilor disciplinare nu este reglementat unitar. Astfel, art. 39 alin. (4) raportează executarea reducerii salariului la data la care hotărârea a rămas „irevocabilă”, alin. (5) și (6) prevăd executarea retrogradării și a eliberării din funcție prin ordinul Procurorului General, iar art. 41 alin. (3)–(5) leagă durata sancțiunii și interdicția promovării de „data aplicării” acesteia. Aceste formulări nu permit stabilirea cu suficientă claritate dacă reperul îl constituie pronunțarea hotărârii Colegiului,

[16] Comisia de la Veneția și Direcția Generală pentru Drepturile Omului și Statul de Drept privind proiectul de lege nr. 40/2025 cu privire la Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate, adoptat la cea de-a 145-a sesiune plenară, Avizul comun CDL-AD(2025)054, par. 31 și par. 65 pct. 1.

[17] CDL-AD(2025)054, par. 32 și 35–37.

expirarea termenului de contestare, hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor sau emiterea ordinului Procurorului General.

Proiectul înlătură această neuniformitate prin utilizarea noțiunii de hotărâre executorie. Pentru avertisment, mustrare și reducerea salariului, hotărârea devine executorie de la pronunțare, deoarece aceste sancțiuni nu determină pierderea calității de procuror și nici schimbarea funcției deținute. Executarea lor imediată asigură caracterul efectiv al răspunderii disciplinare, fără a exclude dreptul persoanei de a contesta hotărârea.

În cazul retrogradării și al eliberării din funcție, executarea este amânată până la expirarea termenului de contestare la Consiliu sau, dacă hotărârea a fost contestată, până la pronunțarea hotărârii Consiliului. Soluția instituie un control administrativ intern anterior producerii unor efecte care modifică ori încetează raportul de serviciu și este justificată de gravitatea acestor sancțiuni. Diferențierea nu afectează caracterul unitar al procedurii, ci adaptează momentul executării la intensitatea consecințelor juridice.

Corelativ, termenul de acțiune a sancțiunii și interdicțiile prevăzute la art. 41 vor curge de la data la care hotărârea devine executorie. Se exclude astfel situația în care termenul de reabilitare disciplinară ar începe să curgă înainte ca sancțiunea să poată fi executată. În cazul retrogradării și al eliberării din funcție, ordinul Procurorului General reprezintă actul de executare a hotărârii disciplinare devenite executorii și nu presupune o nouă apreciere asupra existenței abaterii ori asupra sancțiunii aplicate. Modificarea art. 40 alin. (6) leagă examinarea cererii de demisie de momentul în care soluția pe cauza disciplinară devine definitivă în procedura internă (expirarea termenului de contestare ori pronunțarea hotărârii Consiliului), împiedicând eludarea sancțiunii eliberării din funcție prin demisie, fără a bloca cererea atunci când procedura se încheie fără sancționare.

12. Art. 42. Potrivit normei în vigoare, procedura disciplinară începe de drept în momentul depunerii sesizării și cuprinde depunerea sesizării, verificarea acesteia de către Inspecția procurorilor, examinarea cauzei de către Colegiul de disciplină și etică și adoptarea hotărârii. Reglementarea nu delimitează verificarea condițiilor formale și de admisibilitate de cercetarea faptelor imputate procurorului. În consecință, simpla depunere a unei sesizări, inclusiv a uneia vădit neîntemeiate sau neconforme, determină formal existența unei proceduri disciplinare.

Proiectul instituie două niveluri distincte de verificare. În prima etapă sunt efectuate înregistrarea, repartizarea și verificarea prealabilă, limitată la forma și admisibilitatea sesizării. Numai dacă sunt identificate indicii privind existența unei abateri inspectorul pornește, prin decizie motivată, procedura disciplinară și trece la verificarea în fond.

Delimitarea protejează procurorul de asocierea prematură cu o procedură disciplinară, permite soluționarea rapidă a sesizărilor care nu pot forma obiectul unei cercetări în fond și stabilește cu claritate momentul de la care se exercită drepturile procesuale. Totodată, termenul verificării în fond nu va fi consumat pentru remedierea deficiențelor formale sau pentru examinarea unor sesizări vădit inadmisibile. Soluția corespunde cerinței ca normele disciplinare să fie clare, previzibile și să asigure dreptul procurorului de a fi ascultat în cadrul unei proceduri contradictorii[18].

Modelul celor două etape este consacrat și în dreptul comparat. În România, Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii distinge între verificarea prealabilă, efectuată de Inspecția Judiciară în cel mult 45 de zile, cu posibilitatea prelungirii de către inspectorul-șef (art. 45 alin. (3)), și cercetarea disciplinară, dispusă prin rezoluție numai dacă există indicii ale săvârșirii unei abateri și desfășurată în 60 de zile, cu dreptul persoanei cercetate de a cunoaște actele cercetării și de a solicita probe în apărare (art. 45 alin. (5) și art. 47). Necesitatea unui filtru eficient este confirmată și de experiența procedurii disciplinare a judecătorilor din Republica Moldova: potrivit studiului Centrului de Resurse Juridice din Moldova „Răspunderea disciplinară a judecătorilor în Republica Moldova” (2020), din peste 7 500 de sesizări depuse la Consiliul Superior al

[18] CCPE, Avizul nr. 18(2023), pct. 26 și 70 și Recomandarea nr. 11; Comisia de la Veneția, CDL-AD(2010)040, pct. 52.

Magistraturii într-o perioadă de circa cinci ani, doar cauzele privind aproximativ 250 de judecători au ajuns la Colegiul disciplinar, fiind aplicate 49 de sancțiuni.

13. Art. 43. Articolul 43 alin. (1) în vigoare recunoaște dreptul de sesizare oricărei persoane interesate, membrilor Consiliului Superior al Procurorilor, Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, Procurorului General și adjuncților săi, Inspecției procurorilor și, în cazurile expres prevăzute, Ministerului Justiției. Membrii Colegiului de disciplină și etică și procurorii-șefi ai procuraturilor specializate nu sunt nominalizați distinct.

Includerea membrilor Colegiului de disciplină și etică permite sesizarea Inspecției atunci când, în cursul examinării unei cauze sau al unei contestații, sunt constatate fapte distincte care ar putea constitui abateri disciplinare și care nu fac obiectul cauzei examinate. Procurorii-șefi ai procuraturilor specializate sunt incluși în considerarea atribuțiilor lor de organizare, control și supraveghere managerială și a posibilității de a constata nemijlocit conduite profesionale susceptibile de răspundere disciplinară.

În prezent, conexarea este obligatorie numai atunci când mai multe sesizări privesc aceeași faptă și același procuror. Proiectul extinde posibilitatea conexării asupra faptelor care derivă din aceleași circumstanțe de fapt, atunci când examinarea lor concomitentă contribuie la clarificarea completă a circumstanțelor relevante. Soluția evită audierea repetată a acelorași persoane, examinarea separată a acelorași documente și adoptarea unor constatări contradictorii. Păstrarea cauzei la inspectorul căruia i-a fost repartizată prima sesizare asigură continuitatea verificării și respectă repartizarea inițială.

14. Art. 44. Principala noutate constă în instituirea verificării prealabile ca etapă distinctă, anterioară pornirii procedurii disciplinare. În termen de cel mult 15 zile, inspectorul verifică respectarea condițiilor de formă și de conținut și existența eventualelor temeiuri de inadmisibilitate. Numai sesizările care trec acest filtru determină pornirea procedurii disciplinare și efectuarea verificării în fond. Delimitarea celor două etape permite soluționarea rapidă a sesizărilor inadmisibile și evită efectuarea unor investigații disciplinare nejustificate.

Proiectul concentrează într-un singur articol regulile privind înregistrarea, transmiterea, repartizarea și verificarea prealabilă a sesizării. Repartizarea aleatorie, consacrată la nivelul legii, consolidează imparțialitatea Inspecției și reduce posibilitatea influențării desemnării inspectorului. Depunerea la aparatul Consiliului și transmiterea către Inspecție în cel mult 3 zile lucrătoare preiau mecanismul existent, fiind integrate în noua succesiune procedurală.

Înlocuirea noțiunii de sesizare „vădit neîntemeiată” cu cea de sesizare „inadmisibilă” delimitează filtrul procedural de examinarea fondului. Proiectul precizează temeiurile de inadmisibilitate și stabilește că acestea se constată prin decizie a inspectorului. Sesizările anonime sunt integrate în același regim, iar pentru sesizările care conțin limbaj necenzurat sau ofensator ori amenințări este preluată, cu adaptările impuse de specificul procedurii disciplinare, soluția de la art. 76 alin. (3) din Codul administrativ nr. 116/2018, care permite autorității să nu examineze în fond asemenea petiții.

Excepția aplicabilă sesizării Ministerului Justiției nu reprezintă o soluție nouă, fiind menținut regimul prevăzut de art. 44 alin. (4) în vigoare. Modificarea are caracter de corelare terminologică, prin raportarea excepției la noua noțiune de inadmisibilitate.

O altă noutate este consacrarea expresă a autonomiei procedurii disciplinare față de procesul penal. Pornirea sau desfășurarea unui proces penal nu va împiedica verificarea și soluționarea disciplinară a acelorași fapte, întrucât cele două forme de răspundere au obiecte și standarde de apreciere diferite. Soluția previne blocarea procedurilor disciplinare pe durata proceselor penale și corespunde recomandărilor formulate de Banca Mondială[19]. Opțiunea diferă de modelul român, în care cercetarea disciplinară se suspendă pe durata procesului penal pentru aceeași faptă (art. 47 alin. (3) din Legea nr. 305/2022); s-a optat pentru autonomie pentru a evita împlinirea termenului de tragere la răspundere disciplinară (art. 40 alin. (1) și (2)) pe durata unor procese penale care se pot întinde pe ani de zile. Autonomia nu permite însă organelor disciplinare să se pronunțe asupra

[19] Banca Mondială, *Analiza proiectului de lege privind răspunderea disciplinară a procurorilor*, octombrie 2025, comentariile la art. 44, pp. 23–26.

vinovăției penale a procurorului, în acord cu exigențele art. 6 § 2 din Convenția europeană (CtEDO, Kemal Coşkun c. Turciei, nr. 45028/07, 28 martie 2017).

Totodată, proiectul reglementează distinct contestarea deciziei de inadmisibilitate la Colegiul de disciplină și etică. Procedura este, de regulă, scrisă, cu posibilitatea citării părților atunci când audierea este necesară. Colegiul verifică numai existența temeiului de inadmisibilitate, fără a se pronunța asupra abaterii disciplinare. Caracterul definitiv al hotărârii în cadrul mecanismului intern evită repetarea controlului aceleiași chestiuni premergătoare în fața Consiliului și permite continuarea operativă a verificării prealabile atunci când contestația este admisă.

15. Art. 45–48. În reglementarea actuală, atribuțiile inspectorului sunt prevăzute în cadrul unei singure etape de „verificare a sesizării", iar termenul este de 30 de zile de la recepționarea sesizării de către Inspecție, cu posibilitatea prelungirii cu cel mult 10 zile lucrătoare. Termenul include, în practică, atât examinarea aspectelor formale, cât și administrarea probelor în fond.

Proiectul transferă înregistrarea și admisibilitatea în etapa verificării prealabile și rezervă art. 45–48 pornirii și efectuării verificării în fond. Pornirea prin decizie motivată individualizează faptele care urmează a fi cercetate, marchează începutul termenului de verificare în fond și permite procurorului să cunoască obiectul procedurii și să-și exercite drepturile procesuale. Decizia de pornire se adoptă atunci când din sesizare rezultă o bănuială rezonabilă privind comiterea unei abateri disciplinare – standard preluat, prin analogie, din art. 274 alin. (1) din Codul de procedură penală și nu se contestă separat, viciile acesteia putând fi invocate odată cu fondul cauzei (art. 46 alin. (2)).

Enumerarea expresă a drepturilor inspectorului de a obține copii de pe acte, informații și explicații este corelată cu obligațiile acestuia de a verifica atât circumstanțele care susțin sesizarea, cât și cele care o infirmă, de a solicita poziția scrisă a procurorului și de a constitui dosarul disciplinar. Această corelare evidențiază rolul inspectorului de organ de verificare obiectivă, iar nu de reprezentant al autorului sesizării.

Termenele propuse – 15 zile pentru verificarea prealabilă și 40 de zile pentru verificarea în fond, cu posibilitatea prelungirii cu cel mult 15 zile – înlocuiesc termenul unic în vigoare de 30 de zile, prelungibil cu 10 zile lucrătoare, care acoperea atât examinarea aspectelor formale, cât și administrarea probelor. Termenele sunt apropiate de cele recomandate de Banca Mondială (45 de zile, cu prelungire de până la 20 de zile) și mai scurte decât cele din modelul român (45 de zile pentru verificarea prealabilă și 60 de zile pentru cercetarea disciplinară), asigurând respectarea termenului general de 6 luni al procedurii disciplinare (art. 40 alin. (3)). Pentru cauzele prevăzute la art. 40 alin. (4) și (5) (pornirea urmăririi penale, cererea de demisie), art. 47 alin. (3) menține termene speciale reduse, fără de care termenul de 30 de zile al procedurii disciplinare nu ar putea fi respectat.

Noile drepturi ale procurorului vizat (art. 48 alin. (1) lit. f)–i)) – recuzarea inspectorului, formularea cererilor privind administrarea probelor, accesul la materialele dosarului după finalizarea verificării în fond și prezentarea obiecțiilor scrise – concretizează dreptul la apărare și caracterul contradictoriu al procedurii disciplinare (pct. 5 lit. e) din Recomandarea Rec(2000)19; CDL-AD(2010)040, par. 52) și corespund drepturilor recunoscute persoanei cercetate disciplinar în dreptul comparat (art. 47 alin. (1) din Legea nr. 305/2022 a României). Renunțarea la informarea conducătorului procurorului vizat la solicitarea opiniei scrise protejează reputația profesională a procurorului în etapa în care faptele nu au fost încă stabilite, inspectorul putând solicita, la necesitate, informații conducătorului potrivit art. 45 alin. (1) lit. b). Reformularea art. 48 alin. (2) lit. b) limitează interdicția de contactare la obiectul sesizării, evitând o restrângere disproporționată a relațiilor profesionale curente dintre procuror și autorul sesizării.

16. Art. 49 și 50. Modificările au caracter de corelare cu noua structură a procedurii disciplinare prevăzută la art. 42, care delimitează verificarea prealabilă a sesizării de verificarea în fond, efectuată după pornirea procedurii disciplinare. Completarea art. 49, în titlu și la alin. (1), precum și a art. 50 alin. (4) cu sintagma „în fond a" uniformizează terminologia utilizată la art. 42, 46–48 și precizează etapa procedurală la care se referă normele respective. Procurorul nu este supus

obligațiilor aferente unei proceduri disciplinare atât timp cât Inspecția examinează numai forma și admisibilitatea sesizării.

Astfel, soluțiile prevăzute la art. 49 se adoptă în urma finalizării verificării în fond, iar nu în cadrul verificării prealabile, care are ca obiect respectarea cerințelor de formă și de conținut și identificarea eventualelor temeiuri de inadmisibilitate. Aceeași precizare la art. 50 alin. (4) asigură raportarea examinării cauzei disciplinare la materialele și constatările rezultate din verificarea în fond.

Excluderea, la art. 49 alin. (3), a sintagmei „la propunerea Colegiului de disciplină și etică" se corelează cu faptul că decizia și raportul reglementate de acest alineat sunt acte întocmite de Inspecția procurorilor la finalizarea verificării în fond. Modelul și conținutul acestora vor continua să fie stabilite prin regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Procurorilor, fără a fi necesară parcurgerea unei etape suplimentare de propunere.

17. Art. 51. În prezent, art. 51 utilizează pentru încetarea procedurii noțiuni diferite: „sistare" în cazul expirării termenului de prescripție sau al încetării raporturilor de serviciu și „încetare" atunci când nu a fost comisă o abatere disciplinară. Utilizarea unor termeni diferiți pentru soluții care determină finalizarea procedurii poate genera neclarități privind natura și efectele hotărârii.

Uniformizarea terminologiei prin folosirea noțiunii de „încetare" clarifică faptul că, în toate aceste cazuri, procedura disciplinară se finalizează fără executarea unei sancțiuni. Motivul încetării trebuie însă indicat distinct în dispozitiv: expirarea termenului de prescripție, încetarea raporturilor de serviciu sau lipsa abaterii disciplinare. Astfel, uniformizarea terminologică nu elimină diferențele dintre temeiurile și efectele fiecărei soluții.

Abrogarea alin. (2) este determinată de eliminarea procedurii speciale la care norma face trimitere și de reglementarea distinctă a suspendării procurorului ca efect al sancțiunilor severe. Menținerea alineatului ar crea o dublare între hotărârea Colegiului și mecanismul de suspendare prevăzut la art. 55.

Articolul 51 alin. (4) impune în prezent semnarea hotărârii atât de președintele ședinței, cât și de toți membrii participanți, în timp ce art. 85 alin. (1), ca normă generală privind hotărârile colegiilor, prevede semnarea de către președintele colegiului. Excluderea semnăturilor celorlalți membri elimină această neconcordanță. Participarea și votul fiecărui membru rămân verificabile prin procesul-verbal și înregistrarea video/audio a ședinței.

Transmiterea imediată către Procurorul General a hotărârilor de eliberare din funcție permite aplicarea suspendării de drept, în timp ce propunerea necesară emiterii ordinului de executare se înaintează numai după ce hotărârea devine executorie. Se delimitează astfel măsura provizorie a suspendării de executarea definitivă a sancțiunii.

18. Art. 55, 58 și 64. În cazul eliberării din funcție, art. 39 alin. (7) stabilește înlăturarea de drept de la exercitarea atribuțiilor imediat după pronunțarea hotărârii, fără ca această măsură să fie corelată pe deplin cu regimul suspendării prevăzut la art. 55, cu momentul eliberării din funcție reglementat la art. 58 și cu obligația de retragere a legitimației stabilită la art. 64.

Proiectul înlocuiește această reglementare fragmentară cu un regim unitar. Pronunțarea sancțiunii eliberării din funcție determină suspendarea de drept a procurorului, care durează până la eliberarea din funcție în baza hotărârii devenite executorii ori până la anularea hotărârii sau substituirea sancțiunii (art. 55 alin. (4^1)). Măsura împiedică exercitarea atribuțiilor corespunzătoare funcției în perioada în care menținerea procurorului în funcția respectivă este afectată printr-o hotărâre disciplinară și evită incertitudinile privind actele procesuale întocmite în acest interval.

O soluție comparabilă este prevăzută pentru judecători. Potrivit art. 24 alin. (1^1) lit. b) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, propunerea Colegiului disciplinar privind eliberarea din funcție determină suspendarea de drept dacă măsura este proporțională cu situația care a stat la baza acesteia, Consiliul Superior al Magistraturii putând, la cererea judecătorului, să amâne suspendarea până la examinarea propunerii. În ambele regimuri, suspendarea are caracter temporar și acoperă intervalul dintre actul organului disciplinar și punerea în executare a soluției privind statutul titularului funcției, fără a echivala cu executarea anticipată a sancțiunii. Și în România, secția Consiliului Superior al Magistraturii poate dispune suspendarea din funcție a

judecătorului sau procurorului în perioada dintre comunicarea hotărârii de excludere din magistratură și eliberarea din funcție, suspendarea fiind limitată în timp și supusă controlului judecătoresc (art. 52 din Legea nr. 305/2022).

În cazul procurorilor, suspendarea intervine la o etapă procedurală mai avansată, respectiv după examinarea în fond a cauzei și pronunțarea sancțiunii disciplinare, iar nu în baza unei simple propuneri de eliberare din funcție. Caracterul proporțional al măsurii este susținut și de limitarea acesteia la sancțiunea eliberării din funcție, singura care pune capăt raportului de serviciu. Suspendarea nu se aplică avertismentului, mustrării, reducerii salariului și retrogradării, aceasta din urmă fiind executată numai după ce hotărârea devine executorie (art. 39 alin. (5) și (9)). Dacă hotărârea este anulată ori sancțiunea este înlocuită cu una mai ușoară, procurorul este restabilit în drepturile de care a fost lipsit pe durata suspendării, inclusiv în drepturile salariale, în condițiile legii.

Modificarea art. 58 corelează momentul eliberării din funcție cu noul regim al hotărârilor disciplinare, prin înlocuirea caracterului „irevocabil" al sancțiunii cu caracterul executoriu al acesteia. Eliberarea din funcție va interveni după expirarea termenului de contestare la Consiliul Superior al Procurorilor sau, în cazul contestării, după pronunțarea hotărârii Consiliului, fără a fi necesară epuizarea controlului judecătoresc. Eventuala anulare ulterioară a hotărârii atrage aplicarea garanției prevăzute la art. 58 alin. (5), respectiv repunerea procurorului în toate drepturile și achitarea drepturilor bănești de care a fost privat.

Completarea art. 64 alin. (3) asigură corelarea obligației de retragere a legitimației cu noul caz de suspendare de drept. Legitimația confirmă identitatea și calitatea de procuror și nu poate rămâne la dispoziția persoanei care, pe durata suspendării, nu este autorizată să exercite atribuțiile funcției. La încetarea suspendării și restabilirea procurorului în funcție, legitimația urmează a-i fi restituită în condițiile legii.

19. Art. 85, 86 și 89. Articolul 85 alin. (1) în vigoare prevede publicarea hotărârilor colegiilor în termen de 10 zile lucrătoare de la „emitere", în timp ce alin. (3) stabilește că termenul de contestare curge de la pronunțare. Proiectul nu introduce pronunțarea ca reper pentru contestare – acesta există deja –, ci înlocuiește la alin. (1) termenul „emitere" cu „pronunțare", astfel încât termenul de publicare și cel de contestare să fie calculate de la același moment.

Uniformizarea elimină incertitudinea privind diferența dintre data adoptării, data pronunțării și data emiterii în formă redactată. Deoarece termenul de contestare curge de la pronunțare, hotărârea motivată trebuie redactată și comunicată cu promptitudine, pentru ca partea să poată formula o contestație efectivă, și nu doar una formală.

Excluderea de la contestarea în fața Consiliului a hotărârii prin care Colegiul menține inadmisibilitatea sesizării este justificată prin existența a două niveluri de examinare: decizia inspectorului și controlul exercitat de Colegiu. Menținerea unei noi contestații la Consiliu ar crea un al treilea nivel administrativ pentru o chestiune prealabilă, fără ca fondul unei acuzații disciplinare să fi fost examinat. Soluția nu afectează dreptul procurorului de a contesta sancțiunea disciplinară și nici controlul judecătoresc exercitat în condițiile legii.

În redacția în vigoare, art. 86 presupune, în principiu, examinarea în ședință a tuturor contestațiilor împotriva hotărârilor colegiilor, cu citarea persoanelor interesate. Proiectul permite examinarea în procedură scrisă a contestațiilor împotriva hotărârilor care mențin încetarea procedurii disciplinare. Caracterul scris este justificat de faptul că obiectul controlului îl constituie materialele deja administrate și temeiul juridic al încetării.

Completarea art. 89 cu atribuția Colegiului de a examina contestațiile împotriva deciziilor de inadmisibilitate adoptate de inspector asigură corespondentul instituțional al remediului introdus la art. 44. În lipsa acestei completări, legea ar recunoaște dreptul la contestație fără a include examinarea sa între competențele exprese ale Colegiului.

D. Detașarea și protecția procurorilor

20. Art. 54. În redacția în vigoare, art. 54 alin. (4) permite detașarea procurorului, cu consimțământul său, pentru exercitarea unor funcții în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor,

fără a menționa distinct Aparatul Consiliului și Inspecția procurorilor. Întrucât acestea reprezintă structuri cu atribuții și statut propriu, proiectul instituie un temei expres pentru detașarea procurorilor în cadrul lor. Modificarea se corelează cu completarea art. 81 cu alin. (2[1]), care permite activitatea procurorilor detașați în Aparatul Consiliului, și cu noua redacție a art. 89[1] alin. (5), referitoare la procurorul selectat în funcția de inspector sau de inspector-șef.

Detașarea are loc cu acordul procurorului, iar pe durata acesteia se păstrează statutul de procuror. Soluția permite valorificarea experienței profesionale în activitatea Consiliului și a Inspecției, fără numirea procurorului într-un raport de serviciu incompatibil cu statutul său. Substituirea cuvântului „reprezentând" cu „constituind" are caracter terminologic și urmărește formularea mai exactă a normei.

Corelarea termenului general de cel mult 4 ani prevăzut la art. 54 alin. (4) cu mandatul de 6 ani al inspectorului (art. 89[1] alin. (2)) este asigurată prin derogarea expresă de la art. 54 alin. (4), prevăzută la art. 89[1] alin. (5) din proiect, în acord cu clauza „dacă legea nu prevede altfel" din art. 54 alin. (4).

21. Art. 59 alin. (1). Reglementarea în vigoare permite aplicarea măsurilor de protecție numai la cererea procurorului și atunci când există un pericol pentru viața ori sănătatea acestuia sau a membrilor familiei sale ori pentru integritatea averii lor. Proiectul extinde protecția asupra amenințărilor care vizează integritatea persoanei și asupra altor amenințări grave legate de încălcarea independenței procurorului, chiar dacă acestea nu s-au materializat încă într-un pericol imediat pentru viață, sănătate sau bunuri.

Totodată, Consiliul Superior al Procurorilor va putea solicita măsuri de protecție atunci când, în exercitarea rolului său de garant al independenței procurorilor, constată existența unui asemenea risc. Cererea Consiliului va putea fi formulată numai motivat și cu acordul procurorului, ceea ce exclude instituirea măsurilor împotriva voinței persoanei protejate. Modificarea permite o reacție instituțională în cazurile de intimidare sau presiune legate de exercitarea funcției și corespunde pct. 5 lit. g) din Recomandarea Rec(2000)19, potrivit căruia procurorii și familiile lor trebuie protejați atunci când securitatea le este amenințată ca urmare a îndeplinirii corespunzătoare a atribuțiilor[20].

E. Organizarea și garanțiile Consiliului Superior al Procurorilor

22. Art. 69. Potrivit art. 69 alin. (1) și (2) în vigoare, Consiliul Superior al Procurorilor este constituit din 10 membri: 5 procurori aleși de Adunarea Generală a Procurorilor, 4 reprezentanți ai societății civile și Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate de membru de drept. Avocatul Poporului și Procurorul General au încetat să fie membri de drept la 1 ianuarie 2024, iar ministrul justiției își păstrează, cu titlu tranzitoriu, calitatea de membru de drept până la 1 ianuarie 2028. Proiectul stabilește o componență de 9 membri, formată din 5 procurori în funcție și 4 reprezentanți ai societății civile, prin excluderea membrilor de drept rămași.

Modificarea transformă Consiliul într-un organ alcătuit exclusiv din membri aleși sau desemnați prin procedurile prevăzute de lege și înlătură participarea automată, determinată de deținerea unei alte funcții publice. Raportul de 5 la 4 păstrează caracterul mixt al Consiliului, asigurând atât reprezentarea corpului procurorilor, cât și o componentă externă substanțială. Numărul impar de membri facilitează adoptarea hotărârilor și reduce riscul blocajelor de vot. Soluția se încadrează în art. 125[1] alin. (2) din Constituție – care nu impune prezența membrilor de drept, ci prevede că procurorii aleși constituie o parte importantă a Consiliului și în recomandările europene privind componența mixtă și evitarea influenței instituționale directe asupra consiliilor procurorilor.

Soluția răspunde recomandării GRECO din Runda a patra de evaluare, reiterate în rapoartele de conformitate privind Republica Moldova, de a elimina participarea ex officio a ministrului justiției și a Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii în Consiliul Superior al Procurorilor, precum și Recomandărilor 3 și 5 din Avizul CCPE nr. 18(2023) (procurori aleși de colegii lor în majoritate; excluderea funcționarilor executivului). Un model similar este consacrat în Albania, unde Consiliul Superior al Procuraturii este compus din 11 membri – 6 procurori aleși de colegi și

[20] Recomandarea Rec(2000)19, pct. 5 lit. g).

5 membri laici aleși de Adunare –, fără membri de drept (art. 149 din Constituția Republicii Albania). Totodată, soluția asigură conformitatea cu elementul A al Benchmark-ului 7.4.2 din Raportul de monitorizare ulterioară (follow-up) din runda a cincea privind Republica Moldova, elaborat în cadrul Planului de acțiuni anticorupție de la Istanbul (OCDE, septembrie 2025), potrivit căruia majoritatea membrilor organelor de autoadministrare a procurorilor trebuie să fie procurori aleși de colegii lor. Raportul a constatat că procurorii dețineau doar 5 din cele 11 locuri în Consiliu, rămânând în minoritate, și că nici încetarea calității de membru de drept a ministrului justiției nu ar asigura decât paritatea (p. 121). Prin reducerea componenței la 9 membri, cei 5 procurori aleși de Adunarea Generală a Procurorilor constituie majoritatea Consiliului, iar cei 4 reprezentanți ai societății civile depășesc pragul de o treime de membri din afara Procuraturii cerut de Benchmark-ul 7.4.3.

Noua redacție a alin. (9) aplică același regim al incompatibilităților tuturor membrilor, ca urmare a eliminării membrilor de drept. Față de norma în vigoare, sunt excluse din lista activităților remunerate permise activitățile sportive și cele în cadrul asociațiilor obștești și este introdusă posibilitatea participării în organele colegiale ale autorităților sau instituțiilor publice. Această posibilitate permite reprezentarea Consiliului în structuri instituționale relevante, cu respectarea obligațiilor privind conflictul de interese, abținerea și recuzarea[21].

23. Art. 70 alin. (1) lit. f¹), n¹), t¹) și t²). În redacția în vigoare, art. 70 alin. (1) lit. n) atribuie Consiliului Superior al Procurorilor competența generală de a examina adresările cetățenilor și ale procurorilor privind chestiunile ce țin de competența sa. Norma nu reglementează însă expres examinarea din oficiu a informațiilor privind afectarea independenței procurorilor sau a reputației lor profesionale și nici măsurile pe care Consiliul le poate dispune în asemenea situații. De asemenea, art. 70 nu menționează dreptul Consiliului de a sesiza Curtea Constituțională și competența de a decide asupra acordului pentru pornirea urmăririi penale în privința unui membru al Consiliului.

Noua lit. n¹) concretizează rolul constituțional al Consiliului de garant al independenței și imparțialității procurorilor. Spre deosebire de competența generală prevăzută la lit. n), aceasta are un obiect determinat și poate fi exercitată atât la cererea procurorului vizat, cât și din oficiu. Consiliul va putea examina faptele legate de exercitarea atribuțiilor de serviciu care sunt de natură să afecteze independența procurorului ori reputația sa profesională și va putea sesiza autoritățile competente, adopta o poziție publică sau solicita aplicarea măsurilor de protecție prevăzute la art. 59 alin. (1).

Modificarea creează astfel un mecanism instituțional de reacție în cazurile de presiune, intimidare, amenințare sau discreditare legate de exercitarea funcției. Competența nu presupune protejarea procurorilor împotriva criticilor legitime și nici soluționarea de către Consiliu a unor litigii privind reputația, ci intervenția, în limitele atribuțiilor sale, atunci când faptele examinate pot afecta independența exercitării funcției. Posibilitatea formulării cererii prevăzute la art. 59 alin. (1) corelează această competență cu obligația organelor afacerilor interne de a lua măsuri de protecție, cu acordul procurorului, în cazul existenței unui pericol sau a unei amenințări grave.

Completarea art. 70 cu lit. t¹) nu instituie o competență nouă, deoarece art. 25 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 74/2025 cu privire la Curtea Constituțională include deja Consiliul Superior al Procurorilor între subiecții cu drept de sesizare. Intervenția asigură reflectarea acestei atribuții și în legea specială care reglementează activitatea Consiliului. Sintagma „în probleme ce țin de competența sa” delimitează obiectul sesizării la normele care privesc statutul, independența și activitatea Procuraturii, cariera procurorilor ori funcționarea organelor de autoadministrare.

Lit. t²) instituie competența Consiliului de a decide asupra acordului pentru pornirea urmăririi penale în privința unui membru al său și se aplică împreună cu noul art. 74¹ alin. (2)–(5). Potrivit acestor norme, urmărirea penală se pornește de Procurorul General, cu acordul Consiliului, demersul se examinează în termen de 5 zile lucrătoare, membrul vizat nu participă la examinare și la adoptarea hotărârii, iar în cazul infracțiunii flagrante acordul nu este necesar. După pornirea

[21] CCPE, Avizul nr. 18(2023) privind consiliile procurorilor ca organe-cheie ale autoadministrării procurorilor, Recomandările 3 și 5 și par. 46–49; Comisia de la Veneția, CDL-AD(2010)040, par. 65–66.

urmăririi penale, mandatul membrului se suspendă de drept, conform noului art. 74[1] alin. (6), fiind exercitat temporar, în cazul membrilor aleși din rândul procurorilor, de membrul supleant (art. 77 alin. (4[1])).

Acordul Consiliului constituie o garanție procedurală împotriva utilizării urmăririi penale ca mijloc de influențare a activității membrilor săi, fără a reprezenta o imunitate materială sau o apreciere asupra vinovăției. Consiliul nu substituie organul de urmărire penală și nu soluționează fondul acuzației, ci verifică respectarea condițiilor legale și inexistența unui caracter vădit arbitrar al demersului. Termenul scurt de examinare, neparticiparea membrului vizat și excepția aplicabilă infracțiunii flagrante urmăresc să împiedice transformarea acestei garanții într-un obstacol pentru desfășurarea urmăririi penale.

24. Art. 72. Articolul 72 în vigoare cuprinde șase atribuții generale ale președintelui Consiliului. Proiectul le dezvoltă și stabilește expres competențele care țin de pregătirea și convocarea ședințelor, aprobarea proiectului agendei, repartizarea materialelor și desemnarea raportorilor, convocarea Adunării Generale a Procurorilor și a primei ședințe a colegiilor, administrarea Aparatului Consiliului, gestionarea bugetului și patrimoniului și organizarea controlului intern managerial.

Reglementarea expresă delimitează atribuțiile administrative ale președintelui de competențele decizionale ale plenului și oferă un temei legal clar pentru actele emise în administrarea curentă a Consiliului. Soluționarea cererilor de recuzare și a declarațiilor de abținere privind inspectorul-șef evită situația în care acesta ar decide asupra propriei imparțialități. Criteriul de delimitare este impactul asupra sistemului: președintele deleagă membrii Consiliului, membrii colegiilor și inspectorii pentru participare la seminare, conferințe, cursuri de instruire și alte activități desfășurate în țară (art. 72 lit. b)), iar Consiliul decide asupra deplasărilor peste hotare și asupra desemnării în grupuri de lucru și în cadrul proiectelor privind elaborarea actelor normative și a documentelor de politici cu impact asupra sistemului Procuraturii (art. 70 alin. (1) lit. f[1]), în redacție nouă). Exprimarea expresă a criteriului în ambele norme exclude competența concurentă și corespunde Recomandării 9 din Avizul CCPE nr. 19(2024), potrivit căreia funcțiile de administrare trebuie stipulate explicit în legislație.

Desemnarea temporară a inspectorului-șef interimar între ședințele Consiliului permite continuarea activității Inspecției și, în special, a repartizării sesizărilor. Dispoziția președintelui urmează să fie aprobată de plen, astfel încât competența exercitată între ședințe nu substituie decizia Consiliului. În mod similar, competența privind suspendarea Procurorului General poate fi exercitată numai dacă convocarea unei ședințe extraordinare este imposibilă.

25. Art. 74[1]. Legea în vigoare nu reglementează distinct protecția membrilor Consiliului pentru voturile și opiniile exprimate în exercitarea mandatului și nici o procedură specială pentru pornirea urmăririi penale în privința acestora. Noul articol instituie o imunitate strict funcțională, limitată la votul exprimat și opinia expusă în cadrul mandatului. Aceasta protejează libertatea deliberării și împiedică atragerea răspunderii pentru pozițiile adoptate cu bună-credință în activitatea Consiliului.

Protecția nu se aplică încălcării obligației de confidențialitate și a regulilor privind conflictul de interese și nu acoperă fapte care nu au legătură cu exercitarea mandatului. Soluția corespunde recomandărilor formulate în documentul tehnic al Consiliului Europei privind revizuirea componenței și funcționalității Consiliului Superior al Procurorilor (2021), potrivit cărora membrii consiliilor procurorilor trebuie să beneficieze de protecție juridică pentru voturile și opiniile exprimate în exercitarea funcției[22].

Pornirea urmăririi penale de către Procurorul General, cu acordul Consiliului, reprezintă o garanție împotriva folosirii procedurii penale pentru influențarea activității unui membru. Termenul de 5 zile lucrătoare, neparticiparea membrului vizat și excepția infracțiunii flagrante împiedică transformarea acestei garanții într-un obstacol nejustificat pentru desfășurarea urmăririi

[22] J. Hamilton, M. Visentin, „Revizuirea componenței și funcționalității Consiliului Superior al Procurorilor din Republica Moldova", Consiliul Europei, februarie 2021 (citat la nota 7); a se vedea și CCPE, Avizul nr. 18(2023), par. 66 și 83.

penale. Consiliul nu se pronunță asupra vinovăției, ci numai asupra acordului pentru pornirea urmăririi penale.

Pentru aplicarea efectivă a acestei proceduri este necesară corelarea Codului de procedură penală cu noul art. 74[1], inclusiv sub aspectul organului competent, al demersului Procurorului General și al efectelor hotărârii Consiliului.

26. Art. 75 alin. (2). Norma în vigoare interzice membrilor Consiliului să participe la concursuri pentru numirea sau promovarea în funcții de procuror atât pe durata mandatului, cât și timp de 6 luni după încetarea acestuia. Proiectul elimină numai perioada de 6 luni ulterioară mandatului, menținând interdicția pe întreaga durată a exercitării funcției de membru.

După încetarea mandatului, fostul membru nu mai participă la examinarea și soluționarea concursurilor, astfel încât restrângerea generală a accesului său la carieră nu mai este necesară. Riscul specific rămâne reglementat la art. 25[1] alin. (1) lit. f), care menține termenul de 6 luni pentru candidatura la funcția de procuror-șef al unei procuraturi specializate. Modificarea permite revenirea fără întârziere în circuitul profesional și înlătură un impediment care poate descuraja procurorii să candideze pentru calitatea de membru al Consiliului.

Abrogarea art. 75 alin. (3), care excludea participarea ministrului justiției la examinarea contestațiilor împotriva hotărârilor Colegiului de disciplină și etică și a cauzelor disciplinare privind Procurorul General, este consecința excluderii ministrului justiției din componența Consiliului (art. 69 alin. (1) și (2) și art. II alin. (4) din proiect), norma rămânând fără obiect.

27. Art. 74[1] alin. (6) și art. 76 alin. (1) lit. d). Articolul 76 în vigoare reglementează cazurile de încetare a calității de membru, dar nu stabilește efectele pornirii urmăririi penale asupra exercitării mandatului. Mai mult, potrivit art. 76 alin. (1) lit. d), suspendarea din funcția de procuror atrage încetarea calității de membru. Proiectul introduce, la art. 74[1] alin. (6), suspendarea de drept a mandatului până la încetarea urmăririi penale sau până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. Corelativ, suspendarea din funcție dispusă în temeiul art. 55 alin. (1) este exclusă din cazurile de încetare a mandatului (art. 76 alin. (1) lit. d)), pentru ca aceasta să nu poată fi utilizată ca mijloc de înlăturare a unui membru din Consiliu.

Măsura împiedică participarea la deliberările și hotărârile Consiliului a persoanei împotriva căreia se desfășoară o urmărire penală și protejează credibilitatea organului de autoadministrare. Ea intervine, de regulă, după aplicarea filtrului prevăzut la art. 74[1], respectiv după acordul Consiliului pentru pornirea urmăririi penale. Exercitarea mandatului de către membrul supleant menține componența funcțională și cvorumul Consiliului. În cazul membrilor din societatea civilă, pentru care legea nu prevede supleanți, funcționalitatea Consiliului este asigurată prin regula de calcul al cvorumului de la art. 77 alin. (4) propoziția a doua din proiect.

Suspendarea nu constituie o sancțiune și nu presupune constatarea vinovăției. Ea are caracter temporar, iar încetarea urmăririi penale permite reluarea mandatului, dacă acesta nu a expirat între timp. Caracterul automat al măsurii urmărește aplicarea unui tratament uniform tuturor membrilor aflați în aceeași situație procesuală. Totodată, în lumina Recomandării 9 din Avizul CCPE nr. 18(2023), potrivit căreia decizia de suspendare a unui membru trebuie să țină seama de gravitatea acuzațiilor și să poată fi contestată în instanță, caracterul automat al suspendării este echilibrat prin filtrul prealabil al acordului Consiliului (art. 74[1] alin. (2)–(4)), exprimat prin hotărâre motivată, contestabilă în condițiile art. 79. O soluție similară există în România, unde mandatul membrului Consiliului Superior al Magistraturii se suspendă de drept pentru motivele de suspendare din funcția de judecător sau de procuror (art. 56 alin. (7) din Legea nr. 305/2022).

28. Art. 77 alin. (4) și (8). Reglementarea în vigoare prevede deja înregistrarea audio/video a ședințelor, anexarea înregistrării la procesul-verbal și publicarea procesului-verbal în termen de 3 zile lucrătoare. Proiectul menține înregistrarea ședinței, dar extinde la 10 zile lucrătoare termenul de întocmire a procesului-verbal și introduce publicarea unei sinteze cel târziu în următoarea zi lucrătoare.

Modificarea separă informarea operativă a publicului de întocmirea documentului oficial al ședinței. Sinteza permite comunicarea rapidă a subiectelor examinate și a soluțiilor adoptate, iar

termenul de 10 zile oferă timpul necesar pentru verificarea exactității procesului-verbal prin raportare la înregistrarea audio/video.

Completarea art. 77 alin. (4) previne blocarea activității Consiliului în cazul suspendării unor mandate care nu pot fi exercitate de membri supleanți (în special ale membrilor din societatea civilă): cvorumul de 2/3 se calculează prin raportare la mandatele efectiv exercitabile, fără a afecta regula majorității membrilor prezenți pentru adoptarea hotărârilor (art. 77 alin. (6)).

F. Aparatul Consiliului și colegiile

29. Art. 81 alin. (2). Potrivit reglementării în vigoare, Aparatul Consiliului este format numai din funcționari publici și personal tehnic. Proiectul permite ca în cadrul acestuia să activeze și procurori detașați în condițiile art. 54.

Completarea este necesară deoarece procurorul detașat își păstrează statutul și nu poate fi încadrat ca funcționar public. Temeiul expres înlătură incertitudinile privind statutul său în cadrul Aparatului și permite utilizarea experienței practice a procurorilor la examinarea dosarelor de carieră, elaborarea proiectelor de regulamente și acordarea suportului de specialitate Consiliului și colegiilor. Modificarea se aplică împreună cu art. 54 alin. (4), care reglementează consimțământul procurorului, păstrarea statutului și condițiile detașării.

30. Art. 83. Atât norma în vigoare, cât și proiectul prevăd colegii formate din 7 membri, dintre care 4 procurori și 3 reprezentanți ai societății civile. Noutatea nu constă, așadar, în modificarea raportului dintre cele două componente, ci în modul de desemnare a procurorilor și în reprezentarea diferitelor niveluri ale Procuraturii.

În prezent, numai 2 procurori sunt aleși de Adunarea Generală a Procurorilor, iar alți 2 sunt selectați prin concurs de Consiliul Superior al Procurorilor. Proiectul prevede alegerea tuturor celor 4 procurori de către Adunarea Generală, respectiv a unui procuror din Procuratura Generală, a unuia din procuraturile specializate și a doi din procuraturile teritoriale. Soluția consolidează legitimitatea profesională a membrilor procurori și împiedică reprezentarea disproporționată a unui singur nivel al sistemului. Alegerea se realizează prin vot secret al Adunării Generale a Procurorilor (art. 66 alin. (8)), iar nu prin concurs, ceea ce corespunde Recomandării 3 din Avizul CCPE nr. 18(2023), potrivit căreia membrii procurori ai organelor de autoadministrare trebuie aleși de colegii lor. Mandatele membrilor aflați în funcție se mențin până la expirare, noile reguli aplicându-se la ocuparea funcțiilor devenite vacante (art. II alin. (5) din proiect), după modelul art. 98 alin. (11) lit. a) din Legea nr. 3/2016.

Soluția răspunde constatărilor și recomandării formulate în Raportul de monitorizare ulterioară (follow-up) din runda a cincea privind Republica Moldova, elaborat în cadrul Planului de acțiuni anticorupție de la Istanbul al Rețelei Anticorupție a OCDE pentru Europa de Est și Asia Centrală (septembrie 2025). Potrivit Benchmark-ului 7.4.2 (Indicatorul 7.4), majoritatea membrilor consiliului procurorilor și ai celorlalte organe de autoadministrare a procurorilor trebuie să fie procurori care (A) sunt aleși de colegii lor și (B) reprezintă toate nivelurile Procuraturii; Republica Moldova a fost apreciată ca neconformă cu ambele elemente, atât în monitorizarea de bază, cât și în cea ulterioară. În privința colegiilor, echipa de monitorizare a constatat că legea nu impune includerea în componența acestora a procurorilor de la toate nivelurile și că, deși la formarea Colegiului de disciplină și etică s-a asigurat, în practică, reprezentarea tuturor nivelurilor, acest principiu nu a fost respectat la formarea Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, printre membrii aleși din rândul procurorilor fiind incluși reprezentanți ai Procuraturii Generale. Pe acest temei, Republica Moldova a fost considerată neconformă cu elementul B în partea ce ține de colegii, autoritățile fiind încurajate să asigure reprezentarea adecvată a tuturor nivelurilor sistemului Procuraturii în componența colegiilor, iar echipa de monitorizare a apreciat oportună consacrarea în lege a principiului reprezentării procurorilor de la toate nivelurile în colegiile Consiliului (p. 120–122).

Proiectul dă efect direct acestei recomandări: repartizarea celor 4 membri procurori – un membru din rândul procurorilor Procuraturii Generale, un membru din rândul procurorilor procuraturilor specializate și 2 membri din rândul procurorilor procuraturilor teritoriale (art. 83

alin. (1) lit. a)) – preia, la nivelul colegiilor, modelul de reprezentare a tuturor nivelurilor Procuraturii stabilit la art. 69 alin. (3) pentru Consiliu, pe care același raport l-a apreciat ca fiind conform elementului B (p. 121). Totodată, deși raportul a reținut conformitatea colegiilor cu elementul A pentru motivul că procurorii constituie majoritatea membrilor, potrivit art. 83 alin. (1) în vigoare numai 2 din cei 7 membri ai fiecărui colegiu sunt aleși de colegii lor, ceilalți 2 procurori fiind selectați prin concurs de Consiliu. Prin alegerea tuturor celor 4 procurori de către Adunarea Generală a Procurorilor, majoritatea membrilor fiecărui colegiu va fi formată din procurori aleși de colegii lor, în corespundere cu exigența literală a elementului A. Menținerea celor 3 membri din rândul societății civile, aleși prin concurs public, păstrează conformitatea cu Benchmark-ul 7.4.3 (cel puțin o treime de membri cu drept de vot din afara Procuraturii, care reprezintă părțile interesate neguvernamentale), constatată în același raport (p. 122).

Regula potrivit căreia funcția vacantă este suplinită de următorul candidat din aceeași categorie păstrează structura reprezentativă a colegiului pe întreaga durată a mandatului și permite ocuparea rapidă a locului fără organizarea imediată a unui nou scrutin.

31. Art. 84 alin. (6). Ca și în cazul ședințelor Consiliului, legea în vigoare prevede deja înregistrarea audio/video a ședințelor colegiilor și publicarea procesului-verbal în termen de 3 zile lucrătoare. Proiectul extinde la 10 zile termenul pentru întocmirea procesului-verbal și introduce publicarea sintezei ședinței în următoarea zi lucrătoare.

G. Inspecția procurorilor și dispozițiile tranzitorii

32. Art. 89[1] alin. (2), (5), (6), (9) lit. g), (11[1]) și (12). Articolul 89[1] alin. (5) în vigoare interzice numirea procurorilor în funcție în calitate de inspectori. Proiectul schimbă această soluție și permite procurorului selectat prin concurs pentru funcția de inspector sau de inspector-șef să fie detașat în cadrul Inspecției pe durata mandatului.

Modificarea lărgește baza de recrutare și permite atragerea persoanelor care cunosc nemijlocit activitatea Procuraturii și standardele profesionale aplicabile procurorilor, menținând în acest sens și calea de accedere pentru profesioniști, fără a fi create proporții. Soluția răspunde inclusiv necesității ocupării funcțiilor vacante din cadrul Inspecției. Detașarea operează pe durata întregului mandat de 6 ani, prin derogare expresă de la limita de 4 ani prevăzută la art. 54 alin. (4) și încetează la expirarea mandatului, la cererea procurorului detașat, în circumstanțe ce nu depind de voința părților sau în cazul eliberării din funcție.

Necesitatea intervenției este confirmată de dificultățile persistente de completare a Inspecției procurorilor. Potrivit informațiilor existente, de la constituirea Inspecției în subordinea Consiliului (4 noiembrie 2023) și până la începutul lunii octombrie 2026 au fost inițiate 13 concursuri pentru ocuparea celor 8 funcții de inspector și a funcției de inspector-șef. Până la această dată 5 din cele 8 funcții de inspector sunt ocupate (inclusiv și funcția de inspector-șef).

În toată această perioadă de concursuri constante, doar patru dintre acestea s-au soldat cu numiri: concursul inițiat prin Hotărârea nr. 1-175/2023 (7 candidați pentru 8 funcții de inspector, dintre care doar 3 au promovat proba scrisă și au fost declarați câștigători, unul dintre ei fiind numit ulterior inspector-șef) și concursurile inițiate prin Hotărârile nr. 1-89/2024, nr. 1-307/2024 și nr. 1-12/2026, încheiate fiecare cu un singur câștigător. Celelalte concursuri au fost încheiate fără rezultat sau reluate, fie din lipsă de candidați, fie pentru că aceștia nu au obținut punctajul minim *(concursul inițiat prin Hotărârea nr. 1-204/2024 s-a încheiat fără câștigător, niciun candidat neobținând punctajul minim; la concursul pentru 5 funcții inițiat prin Hotărârea nr. 1-307/2024, doar unul dintre cei 3 candidați admiși la interviu a depășit pragul de 7,5 puncte; la concursul pentru 4 funcții inițiat prin Hotărârea nr. 1-29/2025, până la termenul inițial s-a înscris un singur candidat, iar după prelungirea termenului cei doi candidați admiși s-au retras ori nu s-au prezentat la proba scrisă; la concursul inițiat prin Hotărârea nr. 1-104/2025, până la termenul inițial a fost depus un singur dosar. Concursul pentru 3 funcții inițiat prin Hotărârea nr. 1-153/2026 a fost prelungit și urmat de un nou concurs pentru aceleași 3 funcții (Hotărârea nr. 1-252/2026), al cărui termen a fost, la rândul său, prelungit până la 12 octombrie 2026 (Hotărârea nr. 1-279/2026)).* Totodată, aceiași candidați s-au prezentat la mai multe concursuri succesive, ceea ce relevă Penurie

de candidați. Astfel, după aproape trei ani și 13 concursuri, la începutul lunii octombrie 2026 erau ocupate 6 din cele 9 funcții (inspectorul-șef și 5 inspectori), iar 3 funcții de inspector rămâneau vacante; subdimensionarea Inspecției a fost constatată și de Comisia Europeană în Raportul pentru anul 2025 (5 din 9 funcții ocupate).

Cauzele identificate de Inspecția procurorilor sunt reticența potențialilor candidați – determinată de plafonul salarial, de mandatul unic de 6 ani, fără posibilitate de reînnoire, și de volumul și natura atribuțiilor, precum și exigențele stricte de acces în funcție (Raportul de activitate al Inspecției procurorilor pentru anul 2024). Deficitul de personal afectează direct capacitatea instituțională: în anul 2024, cele 366 de sesizări au fost repartizate inspectorului-șef și celor 3 inspectori, iar unele activități planificate, inclusiv controalele inopinate, nu au putut fi realizate. Legiuitorul a intervenit deja o dată, abrogând prin Legea nr. 226/2024 pragul minim de 4 inspectori necesar pentru funcționalitatea Inspecției, însă cauza de fond – îngustimea bazei de recrutare – a rămas nesoluționată. Admiterea procurorilor în funcție, prin detașare, și posibilitatea unui nou mandat răspund direct cauzelor identificate.

Excluderea limitei de un singur mandat (art. 89[1] alin. (2) propoziția a doua) răspunde uneia dintre aceste cauze și urmărește valorificarea experienței inspectorilor și stabilitatea Inspecției. Pentru a nu afecta independența inspectorilor, numirea pentru un nou mandat are loc numai prin participarea la un nou concurs public (art. 89[1] alin. (3) și (4)), iar menținerea în funcție este condiționată de evaluarea periodică pozitivă (alin. (12)).

În redacția în vigoare, interimatul funcției de inspector-șef este dispus de Consiliu. Posibilitatea președintelui de a desemna interimarul între ședințe evită blocarea activității curente și a repartizării sesizărilor, iar aprobarea ulterioară de către plen menține competența decizională a Consiliului.

Devansarea termenului de prezentare a raportului anual de la 31 martie la 5 februarie permite Consiliului să valorifice constatările Inspecției procurorilor la elaborarea propriului raport anual și la planificarea activităților pentru anul în curs. Totodată, stabilirea unui termen comun de raportare pentru toate entitățile din subordinea Consiliului (CDE, CSP și IP) asigură examinarea și corelarea informațiilor privind activitatea acestora în aceeași perioadă.

Evaluarea o dată la doi ani, formele evaluării, evaluarea după primul an de activitate, evaluarea extraordinară a inspectorului vizat într-o procedură disciplinară și eliberarea inspectorului evaluat negativ sunt prevăzute și de legea în vigoare (art. 89[1] alin. (11[1]) și (12)). Proiectul redenumește evaluarea ordinară în „periodică”, renunță la evaluarea obligatorie după primul an de activitate, care se suprapunea cu prima evaluare bienală, și la limitarea evaluării la perioada de activitate efectivă și reglementează efectul eliberării din funcția de inspector asupra detașării procurorului. Evaluarea extraordinară permite examinarea impactului unor eventuale încălcări asupra exercitării funcției de inspector.

Întrucât rezultatul negativ conduce la eliberarea din funcție, regulamentul Consiliului trebuie să delimiteze evaluarea performanțelor de procedura disciplinară și să prevadă criterii măsurabile, accesul inspectorului la materialele evaluării, dreptul de a fi audiat și motivarea hotărârii. Simplul fapt al existenței unei proceduri disciplinare poate declanșa evaluarea extraordinară, dar nu poate constitui, prin el însuși, temei pentru acordarea unui calificativ negativ.

33. Art. II și art. III. Dispozițiile tranzitorii delimitează aplicarea în timp a noilor reguli. Hotărârile de sancționare pronunțate anterior intrării în vigoare vor produce efecte potrivit legii aplicabile la data pronunțării, ceea ce este necesar deoarece proiectul modifică momentul caracterului executoriu al sancțiunilor, suspendarea de drept și celelalte efecte ale hotărârii disciplinare.

Procedurile disciplinare și procedurile de concurs deja inițiate vor fi finalizate potrivit regulilor în vigoare la data începerii lor. Soluția împiedică aplicarea succesivă a două regimuri juridice în cadrul aceleiași proceduri și protejează previzibilitatea condițiilor în care aceasta a fost inițiată.

Termenul de 3 luni acordat Consiliului pentru modificarea regulamentelor este necesar pentru punerea în aplicare a noilor proceduri privind concursurile, evaluarea inspectorilor, activitatea

colegiilor și documentarea ședințelor. Până la adoptarea noilor regulamente, actele normative ale Consiliului se aplică în măsura în care nu contravin legii (art. II alin. (3) propoziția a doua). Art. II alin. (4) stabilește momentul încetării calității de membru de drept a Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii și a ministrului justiției, iar alin. (5) asigură continuitatea mandatelor membrilor colegiilor, noile reguli de alegere aplicându-se la ocuparea funcțiilor devenite vacante.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Au fost analizate următoarele opțiuni alternative: a) menținerea cadrului normativ actual – respinsă, deoarece nu înlătură necorelările și lacunele descrise la pct. 2.2, în special în materia procedurii disciplinare și a momentului executării sancțiunilor; b) reglementarea aspectelor procedurale exclusiv prin regulamentele Consiliului – respinsă, întrucât etapele procedurii disciplinare, căile de contestare, efectele sancțiunilor și componența organelor de autoadministrare trebuie stabilite prin lege (pct. 5 lit. e) din Recomandarea Rec(2000)19; Recomandarea 11 din Avizul CCPE nr. 18(2023));

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul este instituțional și procedural. Proiectul nu creează autorități sau structuri noi și nu modifică raporturile de subordonare existente. Consiliul Superior al Procurorilor va organiza direct concursul pentru funcțiile de procuror-șef al procuraturilor specializate, va ajusta registrele de carieră și regulamentele de evaluare și de disciplină, va asigura repartizarea aleatorie a sesizărilor, procedurile scrise și publicarea în termenele stabilite. Colegiul de disciplină și etică și Inspecția procurorilor vor aplica etape și termene distincte, iar Procuratura Generală va executa sancțiunile și numirile în limitele expres prevăzute.

Pe termen scurt va crește volumul de elaborare a actelor normative interne, de instruire și de configurare tehnică. Pe termen mediu, standardizarea procedurilor va reduce reluările, conflictele de competență și litigiile, iar trasabilitatea punctajelor și a ședințelor va îmbunătăți calitatea deciziei administrative. Modificarea componenței Consiliului și a colegiilor produce efecte instituționale care impun un regim tranzitoriu explicit privind mandatele în exercițiu, corelat cu termenul de intrare în vigoare a legii.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu creează autorități noi și nu majorează prin el însuși numărul legal de funcții. Detașarea procurorilor în cadrul Inspecției procurorilor și al aparatului Consiliului se realizează în limita funcțiilor existente și a alocațiilor bugetare aprobate, cu aplicarea art. 54 alin. (4) și (5) din Legea nr. 3/2016. Excluderea membrilor de drept nu generează cheltuieli suplimentare, iar măsurile de protecție prevăzute la art. 59 se realizează în limitele alocațiilor aprobate autorităților competente.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul nu reglementează activitatea de întreprinzător.

4.4. Impactul social

Impactul social este pozitiv, prin consolidarea încrederii în selecția și în răspunderea procurorilor, prin soluționarea mai rapidă a sesizărilor și prin protecția procurorilor amenințați. Pentru candidați, procurori, inspectori și membri ai Consiliului există efecte directe asupra carierei, motiv pentru care criteriile se aplică uniform, cu audiere și cu motivare individualizată. Nu au fost identificate riscuri de discriminare, condițiile de acces fiind formulate în termeni obiectivi, raportați la experiență, competență și integritate.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Procedurile reglementate presupun prelucrarea unor date de identificare, de carieră, de integritate, de disciplină, precum și, după caz, a unor date obținute din dosare penale. Scopurile prelucrării sunt asigurarea transparenței activității organelor de autoadministrare, stabilirea existenței sau inexistenței abaterii disciplinare și selecția pe bază de merit. Operatorii principali sunt Consiliul Superior al Procurorilor, Inspecția procurorilor, Colegiul de disciplină și etică și Procuratura Generală, iar prelucrarea se efectuează în condițiile Legii privind protecția datelor cu caracter personal. Accesul este limitat la persoanele autorizate. Publicarea respectă proporționalitatea, anonimizarea datelor care nu sunt necesare informării publice și termenele de păstrare stabilite prin nomenclatoarele și regulamentele aplicabile. Înregistrările audio/video ale ședințelor și dosarele concursurilor nu pot fi reutilizate în scopuri incompatibile cu cele pentru care au fost colectate, iar informațiile obținute în cadrul verificării nu pot fi folosite în alte scopuri decât cele ale procedurii disciplinare.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Normele sunt neutre din perspectiva sexului și a genului.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu se identifică un impact semnificativ asupra mediului. Depunerea electronică a dosarelor și utilizarea procedurii scrise pot reduce consumul de hârtie și deplasările, iar stocarea digitală se realizează în conformitate cu politicile instituționale de securitate și de arhivare.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate alte impacturi.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Proiectul nu transpune acte juridice ale Uniunii Europene. Organizarea procuraturii și statutul procurorilor nu fac obiectul unei armonizări prin acte juridice obligatorii ale Uniunii, fiind guvernate de standarde ale Consiliului Europei și de criteriile politice de aderare.
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Deși nu constituie un act de transpunere, proiectul contribuie la criteriile privind statul de drept din Capitolul 23 și la angajamentele asumate în cadrul Clusterului 1, în special la un proces consecvent, transparent, independent, competitiv și bazat pe merit de numire a membrilor organelor-cheie ale sistemului judiciar și ale procuraturii, precum și la consolidarea capacității, calității, transparenței, eficienței și independenței structurale a organelor de autoadministrare[23]. Intervențiile privind funcționalitatea Inspecției procurorilor, repartizarea aleatorie a sesizărilor și transparența activității organelor de autoadministrare răspund constatărilor și recomandării formulate în Raportul Comisiei Europene pentru anul 2025[24].
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul urmează a fi publicat și consultat potrivit Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Se propune transmiterea spre avizare Procuraturii Generale, Ministerului

[23] Poziția comună a Uniunii Europene, Clusterul 1 „Fundamentals”, AD 19/26, CONF-MD 2/26, 12 iunie 2026, p. 8 și 24.
[24] SWD(2025) 758 final, p. 28–30.

Justiției, Ministerului Finanțelor, Centrului Național Anticorupție, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și Institutului Național al Justiției.

Vor fi consultate organizațiile societății civile specializate în domeniul justiției și al integrității, mediul academic și partenerii de dezvoltare.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Actul modifică Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură.

Adoptarea proiectului impune intervenții corelative în actele normative instituționale ale Consiliului Superior al Procurorilor și ale organelor din subordine.

Totodată, pentru aplicarea art. 74^1 s-ar impune examinarea necesității modificării corelative în Codul de procedură penală nr. 122/2003 (organul competent, demersul Procurorului General și efectele hotărârii Consiliului), care urmează a fi promovate concomitent.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea este asigurată de Consiliul Superior al Procurorilor, cu participarea Inspecției procurorilor, a Colegiului de disciplină și etică, a Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor, a Procuraturii Generale și, în partea ce ține de instruire, a Institutului Național al Justiției.

a) în primele 30 de zile de la intrarea în vigoare, inventarierea actelor normative ale Consiliului afectate, desemnarea responsabililor și aprobarea unui calendar de modificare;

b) în termenul de 3 luni prevăzut la art. II, modificarea regulamentelor interne;

c) instruirea membrilor Consiliului și ai colegiilor, a inspectorilor și a personalului Aparatului cu privire la admisibilitate, probatoriu, motivare, protecția datelor, conflictul de interese și comunicarea publică, în termen de 6 luni;

d) organizarea concursurilor pentru completarea Inspecției procurorilor, inclusiv prin detașare, în termen de 6 luni.